

servea drept manta și din unul din buzunarele lui eșea colțul unei hârtii sugătoare ce-i ținea loc de batistă.

Nică încremenise, îl privea mereu și nu-i venea să creadă ochilor ; se trăgea el singur de nas și de urechi, crezând că visează. Dar nu, era treaz și în curând Michiduța rupse tăcerea, dând din capul lui de gumă, întinzând lui Nică degetele lui de penițe și zicând cu micul său glas pițigăiat ; «de mult mi-ești drag, băiete, pentru că ești un școlar atât de silitor, vino acasă la mine ca să-ți dăruiesc ceva.» Nică nu stete mult pe gânduri, căci ori cât de ciudat era omulețul acesta, se arată însă bine voitor. El apucă deci binișor, ca să nu se înțepe, degetelele mici și ascuțite și porni cu pași mărunți pe urma lui Michiduța, care începui să alerge cu o repeziciune uimitoare, așa încât Nică crezu, că vede stele verzi și nici nu mai știa ce i se întâmplă. Deodată însă omulețul se opri și Nică văzu înaintea ochilor o casă foarte ciudată. În loc să fie zidită din cărămizi era din cărți puse unele peste altele, acoperișul era făcut din tăblițe de scris și ușa dintr'o planșetă. Michiduța bătui la ușa cu creionul-baston, ușa se deschise și o ceată întreagă de ființe mici alergă întru întâmpinarea lor salutându-i.

Nică era din ce în ce mai mirat, nu se putea dumeri ce fel de ființe erau acestea : oameni nu păreau a fi și nici animale și cu toate astea păreau ființe înțelegătoare și i se păreau chiar foarte cunoscute. După ce le privise câțva timp, văzu deodată că erau numai litere, mari și deslușite, întregul ABC ; le numără repede și în adevăr erau 25.

Michiduța strigă acum : «haideți, servitorii mei, pregătiți-ne repede o masă bună și în timpul ăsta dragul meu musafir să-și aleagă un dar». Zicând așa, el trecu pe Nică printr'o odaie mare, frumos împodobită și-l duse în alta mai mică, care nu semăna de loc cu cea dintâi, ci părea din contră, sărăcăcioasă.

Pe o masă de lemn din mijlocul odăiei, erau tot felul de obiecte de școală și Nică fu cam mirat când Michiduța-l îndemnă să-și aleagă unul din acestea. Deși el nu se așteptase

la un dar bogat, crezuse totuși, după atâtea vorbe ale lui Michiduță, că va primi ceva mai bun decât un toc sau un creion sau vr'un alt obiect de acestea, de cari avea și el.

Michiduță, care e de sigur mai înțelept decât toți profesorii din lume, citi poate acest gând pe fața lui; el îl bătù cu mănua cea ascuțită pe umăr și-i zise: «ia băiete, ia ce o fi, toate lucrurile sunt deopotrivă de bune». Cam mirat, Nică întinse mâna și luă un creion, care nu se deosebea întru nimic de alte creioane, dar era un lucru de care tocmai avea trebuință, pentru că în ziua aceea o soră mai mică i-l rătăcise pe al lui. Michiduță, când îl văzù că pune mâna pe creion, dete cu mulțumire din cap, îi mai întinse o bucățică de hârtie albă, cât palma de mare și-i zise: «asta tine tot de creion. Ori ce dorință pe care o scrii cu el pe hârtia asta, se împlinește îndată».

De abia acum înțelese Nică, se înroși de bucurie și l-ăr fi luat de gât pe Michiduță, dacă ar fi îndrăznit. Puse darurile primite în buzunar și Michiduță se întoarse acum cu el în prima odaie, unde literile întinseseră o masă de toată frumusețea și așezară pe ea multe bucate. «O să mâncăm acum programul de ieri», zise Michiduță. «Cum?» — întrebă Nică foarte mirat, dar îndată tăcù și înțelese, căci chiar în fața lui erau îngrămadite o mulțime de numere formate din zahăr, ciocolată, biscuiți și migdale și Nică și-aduse îndată aminte, că ieri avusese lecție de aritmetică. De cealaltă parte a mesei erau cele mai frumoase bomboane și fiecare bucată reprezinta câte o literă franceză așa, că pe farfuria pe care erau așezate, se putea citi deslușit cuvântul dulce: «je t'aime»; asta era ora de franceză întrupată! În mijlocul mesei era o cetate de cozonaci și în jurul ei erau curmale și smochine atât de mari, cum nu cresc la noi, lângă ele era o nucă de cocos deschisă și laptele ei dulce era pus alături într'o ceașcă verde de cristal. Privind acestea el își aduse aminte de ora de geografie în care se vorbise, cu o zi mai înainte, întâi de cetatea Sebastopol și apoi de producțiunile țărilor calde. Cât de bine se simțea Nică!

El învăță acum cu gura tot cu atâta zel după cum învățase-ri cu capul. După ce luase din toate bunătățile se sculă, mulțumi foarte cu multă politețe lui Michiduță, care-l conduse până la ușă și apoi plecă vesel.

Drumul spre casă nici vorbă că nu-l știa bine, dar merse tot drept înainte, la un noroc și deodată se pomeni în fața casei lui. Urcă scările în fuga mare și strigă mai înainte de toate pe mama lui ca să-i spună tot, dar — închipuți-vă ce neplăcut lucru! — ea era culcată, căci avea durere de cap. Nică își aduse aminte de creionul lui, repede scrise pe hârtie: «doresc să fie mama mea sănătoasă!» Peste câteva clipe mama lui ieși sănătoasă și voioasă din odaia ei și zise: «Nu știu cum se face, că mă simt bine de tot și adineaori mi-era tare rău!» Nică se bucură din toată inima, îmbrățișă pe mama sa și-i povesti totul.

Din această zi i-a mers tot bine. De câte ori avea câte o dorință frumoasă o scria pe hârtie și în totdeauna dorința i-se împlinea, iar hârtia rămânea în urmă tot albă și curată, după cum fusese. Se întâmplă uneori să dorească și lucruri nepotrivite pentru el, dar de oarece era obicinuit să spună mamei sale tot ce făcea el, urmă în totdeauna sfatul ei și astfel frumosul dar al lui Michiduță i-a fost în totdeauna de folos. El deveni un bărbat bun, bogat și iubit de toată lumea, care a făcut bine multora cu ajutorul creionului său făcător de minuni.

Acum vă puteți lesne închipui că între cei dintâi, cari au aflat de întâmplarea lui Nică a fost și colegul său Tică, care începui să se gândească zi și noapte la această istorie. Ar fi dorit mult să aibă și el un dar dela Michiduță, dar nu îndrăznea, știind prea bine că nu merită răsplată pentru silința lui. Deși se hotărîse să-și facă de aci înainte temele cât se va putea de bine, să fie foarte atent în clasă și în urmă să cheme pe Michiduță, lenea și petrecerile prinseseră la el rădăcini atât de adânci, încât cu toată bună-voința lui, nu-și putea aduna gândurile.

Dar dorința lui de a face cunoștință cu Michiduță creștea

pe fiecare zi și într'o seară, după ce-și făcuse temele cu negligența obicinuită, el strigă foarte obraznic: «Michiduță, vino și mă du acasă la tine!»

«Asta ți-o pot face,» — răspunse un glas pițigăiat lângă el. Tică tresări și nu se simți de loc bine, când dete cu ochii de omulețul, pe care Nică i-l descriesese de atâtea ori. Nu părea de loc bine-voitor și micul său chip de gumă avea mii de crețe și sbârcituri și pe semețul băiat îl apucă o frică grozavă. În cea mai mare grabă el făcù: «stânga 'mprejur» și vrù s'o ia la sănătoasa. Dar în clipa aceea îl apucă Michiduță cu o putere pe care n'ar fi bănuir-o nimeni la un trup atât de mic și zise foarte încruntat: «nu se poate, ștregarule, m'ai chemat tu dela tine, acum trebuie să mergi cu mine în casa mea.»

Tică, căruia-i era din ce în ce mai tare frică, începù să dea din mâni și din picioare, dar totul fù în zadar; degetele de penițe îi țineau brațul încleștat și Michiduță îl ducea înainte ca o vijelie, tot înainte până la căsuța cea de cărți și în sfârșit îl băgă înăuntru. Literile alergară ca și la intrarea lui Nică, dar deabia zăriseră pe Tică și se aruncară toate 26 asupra lui, se așezară pe brațele, pe umerii, pe capul lui și-i deteră lovituri nenumărate strigând cât le lua gura: «Tu ești cel care te porți așa de rău cu noi! Tu ne-ai făcut strâmbe și pocite, așa că nu mai poate recunoaște nimeni forma noastră cea frumoasă, tu ne iei în totdeauna liniile de sub picioare, așa că trebuie să stăm cu un picior în aer, tu ne îneci în toate zilele în pete de cerneală, — azi trebuie să ispășești toate păcatele astea!»

Tică țipă ca din gura șarpelui și făgădui literilor că pe viitor le va zugrăvi frumos, cât va putea de frumos, dar ele nu-i deteră drumul decât atunci când Michiduță le făcù semn să-l lase.

Cum se simți liber el încercă s'o șteargă, dar Michiduță îl apucă strâns de mână și-l duse în odaia de alături pe care voi, copii, o cunoașteți din trecut. Acolo el luă de pe masă o linie și o dete lui Tică, care era foarte speriat, zicându-i:

«Iată darul pe care-l dau la toți cei ce mă chiamă.» După aceasta îl scoase în brânci pe ușă afară și Tică o luă la fugă spre casă de-i sfârăiau călcăiele.

Pentru-că nu avusese îndrăzneală să întrebe pe Michiduță la ce-i va folosi linia, el încercă de toate cu ea, dar ea nu făcù nici o minune. În zilele următoare Tică fù băiat foarte de treabă, pe deoparte de frica lui Michiduță, pe de alta din dorința de a vedea dacă linia fermecată îl va răsplăti pentru cuminenția lui prin puterea ei ascunsă.

Dar deabia trecuse o săptămână și Tică uitase de toată întâmplarea; lenea și neglijența cea veche se arătară mai tare ca ori-și-când. Dar care-i fù mirarea când linia, după prima temă, prost și neglijent făcută, sări deodată din ghiozdănaș și îl bătù bine peste mâni. Foarte înfuriat, Tică dete să prindă linia care-l pedepsea, o prinse, o frânse în două pe genunchi și apoi o rupse în o mulțime de bucăți mici. Deabia isprăvise și fiecare bucățică se prefăcù în câte un drăcușor, care semăna întocmai cu Michiduță, numai că erà mult mai mic. Fiecare din aceste ființe mici ținea în mână câte o linie tot atât de mare ca cea ruptă de Tică și acum toate căzură peste el și-i făcură umerii și spatele numai vânătaï. Inspăimântat, mai mult mort decât viu, el căzù în genunchi și cerù iertare.

Atunci dispărură deodată drăcușorii, linia se află iarăși întreagă în ghiozdan și avea o înfățișare cât se poate de nevinovată. Tică luă acum pentru prima oară în viața lui hotărîrea nestrămutată de a se îndreptă cu orice preț și de a deveni un școlar conștiincios.

Intr'adevăr el s'a ținut de cuvânt și pentru-că cu o voință tare se poate face orice, el izbuti încetul cu încetul să se schimbe atât de mult, încât numai după o jumătate de an el se și număra printre elevii cei mai silitori din clasa lui.

Tot în timpul acesta începù și linia să-și arate cu totul alte bunătăți. De câte ori Tică o întrebuință spre a trage linii pentru vre-o lucrare, se făcea deodată lumină în capul lui, lucrarea apărea gata înaintea lui, scrisă cu litere subțiri pe

hârtie, așa că el n'avea decât să scrie pe deasupra și nici odată el nu mai uită ceia-ce învățase cu ajutorul liniei. .

În chipul acesta Tică deveni curând un băiat înțelept și învățat, așa că în cele din urmă știa mai multă carte decât toți profesorii din lume și a devenit un om cu mare renume.

(După Am. Godin.)

S. PASCALI.

POVESTE

Eră odată ca nici odată, pe vremea când umblă Dumnezeu și Sfântu Petru pe pământ, un om sărac, sărac lipit pământului. Eră tăetor de lemne și stetea într'un bordeiu la marginea unei păduri mari și întunecoase, așa de întunecoasă că, cum intrai puțin înăuntrul ei, nu mai vedeai decât întunerec, întunerec ca'n iad și nu mai știai pe unde să eși. De aci tăea omul nostru lemne, și le ducea la târg, abia scoțându-și cu ce să trăiască de azi pe mâne. Era însă un om bun, milostiv și cinstit, ca nici unul altul, așa că i se dusesese vestea în tot târgul.

* * *

Eră într'o zi de sfârșit de toamnă; soarele sfințise și tăetorul cu femeea lui steteau la masă în sărăcăciosul lor bordeiu. Vântul suflă groaznic afară și urlă prin hornul stricat al bordeiului. Așa bătea de două zile un vânt rece și uscat, ce venea dinăuntru pădurei. Se făcuse frig, se prevestea a ninsoare...

Se întunecase de mult, începuse să ningă, vântul se mai liniștise. În bordei ardea un foc, ce răspândea mai mult fum decât căldură, o candelă, ce era aproape să se stingă, îl lumină. Tăetorul obosit de munca de peste zi își făcea rugăciunea și eră gata să se culce.

În acest timp Dumnezeu și Sf. Petru, ce umblaseră toată ziua, erau morți de oboseală și înghețați de frig. Se înoptase și nu găseau nici un adăpost. Iată că din depărtare văd lumina din bordeiu și o iau într'acolo. Cum ajung bat la ușă: boc, boc.

— Te rugăm pentru găzduire în timpul nopții, zise Sf. Petru tăetorului ce deschisese; suntem înghețați de frig și morți de foame. Fii bun și ne primește.

— Poftiți oameni buni, răspunse tăetorul, dar sunt sărac și n'am decât un pat și ăla de nuele; mâncare am și mai puțină, dar cât mi-a dat Dumnezeu vă dau și eu d-voastră.

Îi înduioșiră vorbele tăetorului; Dumnezeu îl uitase nerăsplătit, dar acum îi venea și lui rândul. Intrară în bordeiu și se așezară înaintea vetrei ca să se desmorțească de frig. Tăetorul directivă patul și-l făcu pentru cei doi străini. Femeea lui puse la foc o oală cu cartofi. Dumnezeu și Sf. Petru se mai desghețară și se uitau prin bordeiu. Era sărăcăcios, însă curat; toate lucrurile erau așezate la locul lor, se vedea cât de colo că femeea era harnică. Tăetorul deși slab de muncă și de mâncare proastă, citeai pe fața lui acea bunăvoință ce o au toți oamenii buni și milostivi.

Când fu gata mâncarea Dumnezeu și Sf. Petru se așezară la masă și mâncară cu poftă, căci erau flămânzi.

— Poftiți, le zise tăetorul după ce mâncară, culcați-vă în patul nostru, că noi o să dormim pe lavița ceea din colț. Sunteți obosiți de drum și mai este o bucată bună de aci până la târg, barem să vă odihniți cum să cade. Dumnezeu și Sf. Petru îi mulțumiră și se așezară în pat, unde adormiră numai decât de obosiți ce erau.

Vântul încetase, zăpada cădea mereu, se așternuse de-o palmă.

Cum se sculară a doua zi de dimineață, mulțumiră bunului tăetor, și se pregătiră să plece. Sf. Petru nu se îndură să plece fără să răsplătească cu ceva bunătatea tăetorului. Dar nu avea bani, căci pe vremea aceea nu erau bani și așa îi dădu un flueraș.

— Ține acest flueraș, îi zise Sf. Petru, și când vei avea vre-o dorință, cântă puțin cu el și ți se va împlini numai decât; păzește-te însă să nu te folosești rău de el și mai ales să ai milă de săraci. Zicând acestea plecară.

Când nu se mai văzură, tăetorul intră în bordeiu cu fluierul în mână. Nu-i venea să creadă că fluerașul să aibă atâta putere. Nu știa că cei doi oameni erau Dumnezeu și Sf. Petru.

Se lăsase un ger de-ți tăia răsuflarea și căzuse multă zăpadă. Îi era greu să se ducă cu lemne la târg și să-și ia ceva de mâncare, și de aceea stetea și se gândea cum să facă ca să aibă ceva de mâncare. Deodată îi veni în minte cuvintele bătrânului: «Dacă ai vre-o dorință cântă cu acest flueraș și ți se va împlini»! Cum să nu am, își zise în sine, când n'am ce mânca astăzi. Dar nu-i venea să creadă că fluerașul să aibă atâta putere. Încercă cu toate astea și cântă... Rămase că trăznit! În mijlocul bordeiului eră acuma o masă acoperită cu o învelitoare albă ca zăpada de afară și pe ea toate bunătățile. Stetea nemișcat și nu-i venea să creadă ochilor. Femeea lui tocmai intra cu lemne să puie pe foc. Se miră și ea, atâtă bine focul și se așezară la masă. Nu mai mâncaseră de când erau așa bunătați!

Încredințați de puterea fluerașului, începă să cânte înainte și să

ceară tot ce-i trecea prin cap. În locul bordeiului făcù să se clădească o casă mare și frumoasă. Se îmbrăcase cu haine noi, pe soție asemenea și iată că avea tot ce-i trebuia. Ajunsese cel mai bogat om din acel ținut, căci ușor îi era să aibă orice lucru ce-l voia.

Dar bogăția îi luase mințile, în loc să-l facă mai bun, din potrivă el devenea mai rău, uitase pe săraci, parcă ar fi fost bogat de când lumea, uitase cuvintele bătrânului: «să ai milă de săraci», uitase tot, îi perise cinstea de odinioară.

Trăia ca un împărat în palatele lui, poftea la masă pe toți bogații din ținut, i se părea că era pe deplin fericit. Într-o seară poftise lume mai multă ca ori când. Tot palatul era luminat ca de sărbătoare, căci era ziua numelui stăpânului.

Toți se ospătau și se desfătau înăuntru, dar nici unul nu se gândea că alții n'au poate nici ce mânca. Stăpânul mai puțin se gândia, cu toate că știa mai bine ca toți ce e suferința.

* * *

Eră tocmai un an de când Dumnezeu și Sf. Petru trăsese ră la el. Eră un ger uscat, zăpada scârția sub picioare, luna trimitea raze argintii, ce făceau să sclipască fulgii părând un covor de diamante. Când și când se auzea câte un urlet prelung și ascuțit; erau lupii, ce eșiseră după pradă. O liniște ca de mormânt învăluea totul. Numai în depărtare lucea ceva. Eră palatul tăetorului, în care toți bogații se strânseseră să petreacă.

Săracii veniseră și ei să se înfrupte cu ceva dela ospățul cel mare, dar nemilosul stăpân pusese slugile să-i gonească, ca să nu stângenească pe mosafiri din plăcerile lor.

Tocmai în acest timp Dumnezeu și Sf. Petru se întorceau din călătorie. Fuseseră prin lume, unde văzuseră și bine și rău, dar mai mult rău decât bine. Ajutaseră pe cei săraci și buni, pe orfani și văduve și pedepsiseră pe cei răi și nemilostivi, și se întorceau acum mai mult nemulțumiți decât mulțumiți.

Cum treceau pe lângă pădurea cea mare, recunoscuseră locul, și căutată bordeiul unde trăsese ră înnoaptea, dar nu-l mai găsiră. Voiau să vadă dacă omul cel sărac de odinioară mai era tot așa de milostiv și dacă s'a ținut de cuvânt. Dumnezeu, care știa ce făcuse tăetorul, zise lui Sf. Petru:

— Petre! omul tău mi se pare că nu s'a ținut de cuvânt; ia uite-te ce casă și-a făcut și cum gonește pe săraci.

— Văd Doamne că m'am înșelat, dar nu e nimic, căci am să-i dau o învățătură s'o fie minte.

Zicând acestea intrară în curtea casei, iar stăpânul recunoscându-i îi pofti la masă.

— Am mâncat la tine, răspunse Dumnezeu, când erai milostiv față cu cei săraci; acum nu mai mâncăm căci n'o faci aceasta din bunătate, ci din datorie.

— Ți-ai ținut cuvântul de minune, adăogă Sf. Petru; am să-ți cânt și eu un cântec pe care nu l'ai mai auzit. Zicând aceste, scoase un flueraș la fel cu cel pe care îl dădu-se, și cântă. Ca prin minune, casa, oaspeții, totul pieri, iar cei doi oameni rămaseră în fața sărăcăciosului bordeiu mănâniți până în adâncul sufletului.

Părea că așa a fost de când lumea, așa perise de repede toate bogățiile, dar se mai mângâia puțin, căci învățase un lucru: «Să ai milă de săraci» !

DUMITRU GOȚESCU.

REGELE SAGEATA APEI ȘI CEA DINTAI TRASURA

La gândiți-vă dacă n'ar mai fi cărucioare de copii, nici trăsurile cu cai, nici vagoane de drum de fer. Nimeni n'ar mai putea merge cu trenul, cum vă place vouă atât de mult să mergeți. Și copiii mici n'ar putea fi plimbați în cărucior și luați și ei la pădure. Dumineca ar trebui să rămâe acasă și atunci ar trebui să rămâe acasă și mama și nu ne-am putea duce niciodată Dumineca la plimbare. Negreșit că atunci ați fi foarte triști.

Și mai gândiți-vă, când ar fi să se clădească o casă ! Ați văzut cum vin atunci mereu căruțe cu cărămizi și cu grinzi și cu scânduri ?

Dacă acum ar lipsi căruțele, ar trebui să care oamenii și animalele toate aceste lucruri în spinare, cum duce cărbunarul cărbunii în spinare.

Aceasta ar fi foarte obositor și ar trece multă vreme până când s'ar clădi o casă. Și când ar vrea oamenii să se mute dintr'un oraș în altul ar trebui să ducă toate mobilele și mesele și paturile și dulapurile și vasele de bucatărie și tot, tot ar trebui să ducă în spinare. Însă ar fi prea slabi pentru a face aceasta și atunci ar trebui să stea totdeauna pe loc, fără să se poată duce în altă parte, când lângă ei ar locui băieți răi și obraznici, cari ar bate pe ceilalți copii.

Dar fiindcă sunt căruțe, oamenii pot încărca în ele toate mobilele și mesele și scaunele și dulapurile și paturile și pot pleca să locuiască unde nu sunt copii obraznici și oameni răi.

Și dacă n'ar fi trăsurile, n'ar fi născocit oamenii nici bicicletele, nici

automobilele, căruțele acelea fără cai, cari au în ele o mașină și cari tipă neconținut : «toof, toof».

Cine a născocit cea dintâi trăsură ? Acela a fost negreșit un om cuminte, tot atât de cuminte ca și acela, care a aprins întâi focul și ca acela, care a făcut cea dintâi luntre. Din nenorocire nimeni nu mai știe cum îl chema pe omul acél cuminte și când a trăit el.

Ori cum sunt de atunci multe mii de ani și eu am să vă povestesc cum trebuie să fi născocit el trăsura.

Ați auzit că Săgeata Apei a învățat pe oamenii cei buni, cari l'au primit cu bunătațe, să înoate și să facă luntre. Pentru aceasta a ajuns și el pe urmă rege.

Acum, eră odată ziua reginei și regele voia să-i facă de ziua ei un dar foarte frumos. El hotărî să facă o luntre frumoasă de tot în care să se plimbe regina pe apă.

De aceea trimise oameni în pădure, cari tăiară un brad mare, îl curățiră de crengi și traseră apoi trunchiul până în sat.

Aici voiau să-l scobească și să facă din el o luntre frumoasă pentru regină. Acum pe când trăgeau oamenii trunchiul cel greu veniră la fugă copiii să vadă ce fac oamenii. Și eră și un copil mai mic, care nu putea fugi repede și când oamenii traseră trunchiul mai departe îl trântiră jos și trunchiul îi trecu peste picioare. Atunci picioarele eșiră din încheturi și băatul nu mai putu merge toată viața lui, nici să stea în picioare, fiindcă picioarele îi erau rupte. Firește băatul plânse mult și tatăl băatului veni și plânse și mama băatului veni și plânse și mai tare, căci acum aveau un copilschilod, care trebuia să stea totdeauna jos și doar numai pe genunchi se putea târî. Nu putea căuta flori, nici nu putea să se joace de-a ascunsele, ci totdeauna sărmanul băat numai privea la ceilalți.

Când auzi regele Săgeata Apei despre aceasta se duse la bietul copil și la părinții săi, îi mângăie și le dădu mere și struguri.

Îi eră tare milă și zicea că el este vinovat de întâmplarea aceasta, căci el pusese să doboare copacul pentru a pune să facă din el o luntre pentru regină, de ziua ei, și de acolo venise nenorocirea băatului.

Regele se gândi acum ce ar putea face spre a bucură pe bietul copil și pe părinții săi. Atunci regina îi zise : «știi ce ? să facem pentru băatul cel mic o luntre mică și frumoasă și atunci se va plimbă toată ziua pe apă. Poată să învețe și a înotă și atunci nu-i va fi frică să meargă cu luntrea lui».

Aceasta plăcu regelui și el puse să facă pentru băatul cel olog o luntre foarte frumoasă și lopeți și îl puse într'insa să se plimbe. Dar băatul se sătură de plimbat toată ziua cu luntrea pe apă.

Pe apă nu avea tovarăși, de aceea cu vremea i se urî și aceasta băgă de seamă și regele. Regele se gândi : « Ah de-ar putea să lunece luntrea pe uscat tot așa de bine ca pe apă ! Atunci s'ar putea merge și pe uscat ». Și atunci se gândi să încerce să tragă luntrea și pe uscat ; de aceea chemă pe băieții cei mai mari și le spuse să ia frânghii și să lege luntrea și să o tragă. Și așa traseră ei luntrea pe uscat, dar mergea foarte greu și obositor. Plăcut nu prea era și nici pe de parte nu era așa de frumos ca astăzi când se joacă copiii cu căruciorul.

De aceea băieții cei mai mari se săturară curând și lăsară pe loc luntrea cu băeatul și ei se jucară mai bucurosi la o grămadă de lemne cu cari era să se clădească o casă. Se urcară pe grămadă, puseră o scândură de a curmezișul și se dădură în leagăn.

De odată lemnele se rostogoliră și băieții se răsturnară din leagăn. Două lemne ajunseră departe de tot, până aproape de luntrea în care ședea copilul cel olog și se uită la jocul celorlalți copii. Ca să se joace, doi băieți ridicară luntrea pe cele două lemne și începură să o tragă înainte și înapoi. Așa mergea mult mai ușor decât atunci când trăgeau luntrea pe pământ. Luntrea lunecă ușor pe lemnele cele rotunde și semănă aproape cu o trăsură. Regele Săgeata Apei tocmai ședea înaintea colibei sale și se uită la băieți și se bucură că puseseră luntrea de a curmezișul pe cele două lemne rotunde și o rostogoleau înainte și înapoi. Apoi veni mai aproape și puse să așeze zece lemne la mică depărtare unele de altele și să tragă luntrea pe ele. Și luntrea merse o bucată bună încolo și înapoi, cum merge o trasură și copilul cel olog se bucură foarte mult văzându-se tras așa de repede încoace și încolo.

Negreșit plăcerea nu ținu toată ziua. Oamenii veniră și făcură din lemne o colibă și astfel se isprăvi deocamdată cu mersul în trăsură, pentru băeatul cel olog. Și fiindcă nu putea nici alerga, nici merge trebuia să stea totdeauna acasă.

Șezând așa își cioplea fel de fel de jucării și își ciopli și o mică luntre, lungă cât degetul cel mare și apoi ciopli lemne mici rotunde, pe cari le puse unele lângă altele și-și trase luntrea cea mică tocmai cum fusese tras el în luntrea lui de băieții cei mari, peste lemnele cele rotunde.

Cum cioplise luntrea, ciopli și tot felul de cutioare, patrate și rotunde și le făcu capace patrate și rotunde. Și cum se juca așa cu capacele cele rotunde îi veni în gând să facă într'o scândurică rotundă o gaură și să treacă prin gaură un bețișor. Indată mai puse la capătul celalt al bețișorului încă o scândurică rotundă, iar la mijloc legă bine luntreșoara și acum avea o adevărată trăsurică cu două roate, numai

nu putea să se plimbe într'însa fiindcă o făcuse mică de tot și numai de jucărie.

Când veni regele într'o zi în coliba copilului celui olog, văzî trăsura cea cu două roate. «Ura», strigă el, «acum avem cea ce am căutat zădarnic atîta vreme. Tu ai născocit trăsura, băete, și acum șase oameni își vor lua numai decît săcurile și ciocanele de piatră, vor doborî un pom și vor face din el o cutie și două roate.

Din cutie și din cele două roate vom face o trăsură și tu te vei plimba totdeauna într'însa. Cum zise regele așa se și făcu.

Șase oameni își luară uneltele, doborîră un pom din pădure, făcură din el o cutie, care aducea cu o luntre, în care se putea șede și din trunchiul cel rotund, care mai rămase, tăiaseră cu un ferăstrău de piatră două roate, făcură câte o gaură în fiecare, așezară roatele în osie și puseră deoparte și de alta câte un cui, ca să stea roata în aceeași loc și să nu fugă încoace și încolo, ci să se învârtască numai împrejurul osiei. Apoi legară cutia de osie, puseră înainte o prăjină pentru tras, copilul cel olog se puse înăuntru și ceilalți băeți traseră. «Ura» strigă regele, când văzî trăsura mergând, cum nu mai văzuse nimeni până atunci. «Ura» strigă el și de bucurie făcî o tumbă, fiindcă acum născociseră trăsura.

Acum fiecare voi să se plimbe și el în trăsură și atunci se sui regele întâi, apoi ceilalți, cei mai bătrîni întâi, cei mai tineri la urmă.

Și băiatului celui olog nu-i mai ziseră de atunci altfel decît inventatorul, căci inventase trăsura. Ce-i drept, poate că nu ar fi inventat-o, dacă pomul nu i-ar fi zdrobit picioarele și dacă Săgeata Apei nu ar fi născocit luntrea și dacă băeții cei mari nu ar fi tras luntrea copilului olog pe lemnele cele rotunde.

Acum oamenii regelui Săgeata Apei făcură o mulțime de trăsuri ca să-și aibă fie care trăsura lui. Și când nu aveau de lucru la câmp, înhămau caii la trăsură și se plimbau. Ce-i drept roatele trosneau și scârțâiau, căci încă nu le ungeau cu unsoare, însă urechile acelor oameni de pe atunci nu erau tocmai așa de simțitoare.

Însă acuma băgară oamenii de seamă la ceva nou de tot.

Când umblau mult cu trăsura și înfierbânta osia trăsurei și odată chiar luă foc lemnul acolo, unde roata se învârtea împrejurul osiei.

Astfel învățară oamenii că prin frecare lemnul se aprinde și încercară să facă și ei foc în felul acesta.

Luară o scândură, făcură o gaură într'nsa și începură să învârtască un băț de lemn tare în gaura scândurei.

Fiindcă un om obosea repede, se schimbă pe rând și nu trecea mult până când lemnul se înfierbântă. Atunci puseră surcele subțiri

în gaură și învârteau mai departe. Surcele începură să ardă și în curând eși o flăcără din gaura scândurei. Astfel făcură oamenii odată cu născocirea trăsuri încă o născocire, anume pe aceea de a face foc prin frecare, pe când până atunci nu știa să facă foc de cât scăpărând cu cremenea.

Dar pe lume nu trăiau numai oamenii regelui Săgeata Apei. V'am mai povestit despre oamenii cei răi, cari au năvălit asupra oamenilor celor buni de lângă fluviu și cari mai pe urmă au fost alungați din ținut.

Acum oamenii cei buni, cari inventaseră luntrea și trăsura și învățaseră să facă focul prin frecare credeau, că toți oamenii, cari vor mai fi locuind pe pământ trebuie să fie oameni buni și fără gând de a face altor oameni vre-un rău.

De aceea nu făcură împrejurul satului lor vre-un zid tare, nici nu luară alte măsuri de prevedere pentru a se apăra de năvăliri dușmane.

Trăiau fără nici o grijă și uitaseră că sunt și oameni răi.

Din pricina aceasta avură de îndurat încă multe.

Fiindcă acum aveau trăsuri și luntri, le veni gust să mai vadă altă lume.

Unii se lăsară cu luntrile lor la vale pe fluviu și ajunseră la alți, cari erau tot pacinici. Schimbară daruri cu dinșii și fură ospătați prietenește, mâncară, băură și cântară împreună cu prietenii cei noi. Alți oameni ai regelui Săgeata Apei plecară în trăsurile lor la deal și ajunseră și ei la niște oameni primitori și prietenoși.

Li luară în trăsuri și îi învățară cum se face o trăsură și în schimb primiră de mâncat și de băut din belșug.

Pe când aproape toți oamenii regelui Săgeata Apei își părăsiseră astfel locuințele și rămăseseră acasă numai bătrânii, femeile și copii, veniră de odată niște călăreți străini. Erau tot oamenii cei răi, despre cari v'am mai povestit. Asemenea oameni răi nu pot lăsa pe alții în pace și în liniște. Plăcerea lor este să dărâme ceea ce au clădit alții.

De aceea trebuie să fie cineva totdeauna gata împotriva unor asemenea oameni. Nu trebuie să se încreadă cineva în ei și totdeauna trebuie să aibă limpede în minte, că un om rău nu poate să facă de cât rău.

Asemenea oameni răi năvăliră în țara regelui Săgeata Apei, omorâră pe rege, pe femei, pe bătrâni și pe copii și dădură foc satului.

Când se 'noptă lumina roșie ca sângele, care se resfrângea pe cer se văzù de departe. Și o văzură și oamenii regelui Săgeata Apei și grăbiră cu luntrile și cu trăsurile lor spre casă și cu groază văzură casele lor arse, iar femeile, bătrânii și copiii omorâți. Atunci își dădură seama oamenii, că rău făcuseră lăsându-și satul fără ziduri și fără apărare și toată vina

nenorocirei o luară asupra lor. «N'ar fi trebuit să ne plimbăm fără grijă cu luntrile și cu trăsurile», — ziseră ei unii către alții. «Ar fi trebuit să cercetăm totdeauna, unde locuiesc oamenii cei răi și ar fi trebuit să-i nimicim. Așa noi am așteptat până când dușmanii s'au întins până lângă casele noastre și ne-au ucis femeile, copiii și părinții».

«Acum să mergem și să prevestim pe ceilalți oameni buni să nu fie și ei așa de fără minte ca noi. Să le spunem ce ni s'a întâmplat și să-i rugăm să meargă cu noi la război împotriva călăreților celor răi.

Și așa făcură oamenii regelui Săgeata Apei.

Merseră, unii în căruțe, unii cu luntrile, la oamenii din ținut cu cari erau prieteni și le povestiră ce se întâmplase. Și satele se încunjură cu valuri și cu șanțuri și bărbații își pregătiră armele și-și făcură trăsurile, din cari puteau să arunce săgeți și să dea cu sulita și apoi se adunară la țarmul fluviului celui mare și erau câteva mii de oameni călare și în cară, cu scuturi și cu sulite și cu securi de peatră.

Apoi porniră în susul fluviului și merșeră pe urmele călăreților celor vicleni spre locul de unde veniseră.

Multe zile merșeră pe drum până când în sfârșit dădură peste poporul cel rău și dușmănos, care dăduse foc satului prietenilor lor și le ucisese copii, femeile și părinții. Se dădu o bătălie mare și sângeroasă. Însă oamenii cei buni eșiră învingători. Ei se luptau de pe carele lor de războiu și de aceea erau mai apărați împotriva sulitelor și a săgeților.

Ei nu puteau fi loviți așa ușor la picioare și în burtă.

Dimpotrivă, călăreții cei vicleni nu aveau decât scuturi înaintea popului, iar picioarele și burta le erau neapărate.

De aceea fură învinși și în cea mai mare parte uciși.

Apoi oamenii cei cu trăsurile se'ntoarseră acasă în satele lor și se întăriră și mai bine și de acum înainte puseră în totdeauna paznici ca să nu mai fie prinși noaptea fără veste și uciși de călăreții cei vicleni.

Și astfel ajunseră oamenii cei cu trăsurile poporul cel mai mare și mai puternic în lungul și în latul ținutului. Ce-i drept, cei ce făcuseră cele dintâi trăsurile și cele dintâi luntri muriseră toți. Dar lucrul lor și amintirea trăii mai departe în poporul cel bun și pacinic, care învățase acum că trebuie să fie prevăzător și că afară de feare sălbătice mai sunt pe pământ și oameni răi, despre partea cărora trebuie să fii totdeauna cu băgare de seamă.

CRINUL ȘI VIORICA

Două floricele, un crin și o viorică, au răsărit departe în pădurea întunecată de ramurile cele lungi, încoronate cu frunzele timpurii. Doi tovarăși, cari își plâng trecutul zilelor în liniștea seculară...

Seara, când zefirul duce murmurul apelor, șopotul floricelelor din marginea pădurii, crinul și viorica se apleacă spre olaltă și roua argintie le sărută buzele lor subțirele. Pasărilor cântă vesele printre copaci, iar când cele din urmă raze de lumină pătrund prin noaptea pădurii, ele își strâng capul între pene și dorm în liniștea visătoare a nopții. Somnul depune sărutarea îngerească pe buzele celor două floricele, apoi le lasă să se odihnească și să viseze.

În zori de zi când soarele răsare din văzduhul albastru, să vede încă covorul argintiu, pe care calcă o fetiță bălăioară cu părul despletit. E zâna florilor, care le deșteaptă din somnul lor cel dulce. E îmbrăcată cu o rochiță împletită cu fire de aur. Ea depune o dulce sărutare pe buzele rumene a floricelelor și astfel le deșteaptă din somn...

Pe fața ei, se vede un surâs dulce, fermecător. A ajuns în întunerecul pădurii unde eră viorica și crinul. Cu brațele ei albe, să pleacă și cu o suflare ușoară le trezește din somn. Fetița a rupt cele două floricele și le-a luat cu sine. Crinul voios șoptea surioarei lui, despre cetatea încă nevăzută de nime, despre cetatea zânelor...

Soarele aruncă umbrele sale de demult pe covorul argintiu.

Fetița sună un clopoțel de argint și îndată, din depărtarea perdută în zare, se văzu venind un cal cu copite de aur, care vărsă aburi pe nări.

Fetița încăleacă pe cal și adesea sărută cele două floricele, răpite din liniștea sihastră a pădurii. Calul zbură repede peste marea argintie și dispăru în văzduhul albastru. Mergea repede ca gândul. Deodată înaintea ochilor, să vede un palat strălucit.

Un palat de diamant, în mijlocul curții era un râu ale cărui unde curgeau lin, întocmai ca și lacrimile lucitoare din doi ochi plini de durere.

Fetița descălecă de pe cal și scăldă crinul și viorica în râul de lacrimi.

Florile s'au scufundat în adâncul apei, iar din marea cristalină, au eșit doi copilași cu sânul alb, cu plete lungi, undulătoare pe umerii albi. Aveau niște ochi frumoși din cari să putea citi știința și istețimea ființei lor. Copila i-a dus la celelalte zine și fiecare a depus pe fruntea lor senină, câte un dulce sărutat. Atunci primi unul numele de «Crin», iar fetița numele de «Viorica». Seara eșeau amândoi la marginea râului și stăteau aici ore întregi povestindu-și ursita vieții lor. Copila, în zilele frumoase de vară, se jucă cu ei pe malul râului. Ea în toate diminețile părăsea palatul și cutrieră văile, trezind floricelele din somnul lor. În amurgul soarelui Crin și Viorica eșeau la marginea râului și cu o florică ruptă din mal tulburau apa și atunci câmpiile se umpleau cu stropi de rouă.

Nu își mai aduc aminte de pădurea singurătății, de murmurul jalnic al apelor, de freamătul frunzelor codrului; viața lor e lină, fără suspine.

În lumea visurilor îngerești s'au dorit, în cetatea dreptății, unde trăesc viața de îngeri. Din palatul fericirii privesc ei mări, țări, lupte învelite cu vâlul desnădejdiei, gloria viitoare a națiunilor, cari acum gem în grozăvenia lanțurilor tirane... Cu cupa vieții amare Crin toarnă picuri de lacrimi din râul cristalin și stropește o lume de inimi suferinde, însoțit pururea de surioara lui gânditoare.

Blaj.

VALERIU CRIȘIANU.

CUGETARE

Prietenii ne sunt de folos numai dacă prin ajutorul lor devenim oameni mai buni și mai desăvârșiți.

SABIA DE LEMN

Lui Frideric-cel-Mare, regele Prusiei, îi plăcea să se plimbe singur pe străzile Berlinului, să examineze, să vadă și să judece prin proprii săi ochi. Adesea îmbrăcat cu o simplă tunică de infanterist, se amesteca printre soldați și se isbea în mod prietenesc cu ei, făcându-i o mare plăcere să-i auză vorbind de bătăliile la care au luat parte și pomenindu-i-se numele său neîncetat.

Intr'o seară pe când rătăcea prin sălile unei casarme, eră să se isbească de un bătrân soldat cu mustața cărunță, care se părea că uitase principiile cele mai elementari ale regulamentului, nu mergea militărește, ci descria zigzagurile cele mai ciudate. Frideric încrunță sprâncenele, căci nu iubea ca să vadă pe soldați săi îmbătându-se. Se stăpâni totuși pentru a nu se trada și în acelaș timp de a afla unde găsea acest soldat bani pentru a se îmbăta în așa hal.

— Bravo! amicul meu, zise el atingându-l pe umăr. D-ta ești un vesel tovarăș și eu aș face de bună voie cunoștința d-tale. Retragerea n'a sunat încă și am dorința să plătesc un pahar cu bere.

Bețivul fixă ochii săi prostiți asupra lui, surăse și plescăi din limbă în semn de învoire. Amândoi intrară într'o berărie vecină și s'ășezară la o masă retrasă, în mijlocul norilor de fum, care scăpau din treizeci sau patruzeci de pipe.

— Să ști, continuă Frideric, că ești om fericit, să ai punga plină, în vreme ce a mea numai prin minuni de economie ajunge să adun prețul unei sticle.

Bătrânul soldat surăse.

— Micul meu, zise el lui Frideric, ești abia recrut.

Regele avu un fulger de mânie în ochi, dar curiozitatea îl deșteptă și continuă.

— Să vedem, zise el, ești bun camarad trebuie că ai vr'un mijloc de câștigarea banilor pe care eu nu-l cunosc, învață-mă și pe mine.

— Ei! bine; zise el, în fine îmi pari un băiat de treabă și am să-ți fac o destăinuire, dar secretul, dacă ar sosi la urechile lui neica Frideric...

Frideric râdea și mai tare pe sub mustață.

— Dar care-i această destăinuire? zise Frideric nerăbdător.

— Ah iată! cunoști pe jupân Ițig?

— Jupân Ițig? Nu; cine este omul acesta?

— E un urmaș de-alui Abraham.

— Am înțeles, vr'un negustor de haine vechi. Pe urmă?

— Pe urmă? Când îmi este sete, lucru ce se produce adesea sau

când întâlnesc o veche cunoștință, mă duc de pun amanet lama săbiei la jupân Ițig și primesc în schimb cu ce să mă ospătez.

— Cum, sabia ta! zise Frederic și un al doilea fulger luci în ochi săi. Un soldat să se lipsească de armele sale pentru a bea!

Dar, la vederea bețivului, care îl examina din nou cu atențiune și care își trecuse mâna pe frunte pentru a-și reaminti ceva, Frideric se liniști și zise cu glas blând:

— Bravo, amicul meu! păcăleala este escelentă. Dar nu te aștepti de loc la vr'un pericol? Dacă ar fi spre exemplu o inspecție de arme, o revisie? În locul tău aș fi neliniștit.

— O inspecție! exclamă soldatul într'un hohot de râs, parcă n'am avut una mai alaltăeri. Lasă, lasă tinere, peste alte cinsprezece zile se va face din nou alta și până atunci am destul timp să-mi scot sabia, până atunci o spetează de lemn bine ținută în teacă și peste ea un vechiu mâner, ține locul chiriașei lui Ițig.

— Foarte bine ai ticluit-o, zise regele râzând. Voi profita de această lecțiune, pe care am s'o urmez. La revedere amicul meu!

II.

Adoua zi la cinci ore de dimineață totul eră deștept în casarmă, soldații umblau în toate părțile, curățau armele, scuturau hainele, își lustruiau cismele. Cât despre eroul nostru, sforăia ca o locomotivă și de multe ori încercase, dar zadarnic, de a se smulge din somnul său cel adânc. În fine unul din camarazi săi îl strigă cu toată puterea: «Scoală-te, este inspecție în această dimineață, la ora opt». De data aceasta bătrânul soldat sări ca străpuns de o sabie.

— Ce? zise el frecându-și ochi, cine vorbește de inspecție?

— Privește cea ce fac camarazii noștri.

Văzând pregătirile ce făceau soldații, omul nostru se grăbi să se îmbrace, bombonind cu ceilalți, contra unui ordin atât de neașteptat.

«Nu mai pot pricepe nimic, zicea fiecare, două inspecții în trei zile? Ce însemnează acest obicei al regelui?» Dar pentru bătrânul soldat, această neașteptată inspecție eră de altmintrelea foarte neplăcută. Ce mutră aveă să facă cu sabia sa de lemn? Cea mai mică mișcare dacă s'ar fi comandat era pierdut.

În sfârșit toate trupele sunt așezate pe două linii, în curtea casarmei. Frideric sosit în fruntea statului său major și trecu încetinel frontul liniei cercetând fiecare figură, ai zice, că căută să recunoască pe vr'unul. În fine sosit în fața bătrânului soldat și un surăs batjocoșitor alunecă pe buzele sale, în timp ce ochi îi îndreptă asupra mânerului sabiei. Nu

adresă nici un cuvânt tovarășului său din ajun, examinează armele tovarășului său din dreapta și se prefăcî că este foarte supărat.

— Iată, în ce stare de plîns sunt armele, strigă el cu o voce aspră. De mult timp am văzut la câteva regimente obiceiul acesta de a neglija armele. Trebuie dat un exemplu, un exemplu, care să probeze nedisciplinaților, că nu este permis să se calce primele datorii ale soldatului.

Toți tremurau; generali, care formau suita regelui, se uita uimiți, neînțelegînd nimic din aceste vorbe severe.

— Ieșiți după ranguri, continuă Frideric, adresându-se bietului om, care părea a-i fi pricinuit această mînie. Și tu, zise el debitorului lui Ițig, vei trage sabia ta și vei tăia capul acestui om, care a desonorat armata.

— Eu! strigă bietul soldat, de ce să fiu călăul acestui nenorocit, care este camaradul meu! Iertați-mă Sire, eu sunt soldat, vă rog... vedeți, eu tremur numai la gîndul.... Ah! Majestate...

Și dacă-i vorba purtătorul sabiei de lemn prefera să se afle în fața tunurilor inimice.

Frideric încruntă sprîncenele.

— Iată, unde este disciplina! unul poartă arme ruginite, altul discută ordinele! Și regele făcî un semn scurt și amenințător.

— Ei bine, fiind-că Majestatea-Voastră este nemilos, fiind-că n'am avut supunerea de a-l asculta, eu care mult timp m'am luptat vitejește contra inamicilor patriei, nu rămîne decît a ruga milă cerului, de a cere o minune pentru a mă smulge dela o așa de groaznică datorie, ce cere-ți dela mine. Rog pe Dumnezeu să se îndure să schimbe sabia mea într'o sabie de lemn!

Și făcînd un semn ca și cum Dumnezeu i-ar fi împlinit dorința, scoase din teacă o măreață sabie de lemn. Toată lumea se privea înmărmurită la minunea aceasta. Dar Frideric nu putu să-și stăpînească mult timp serioșitatea sa și se porni pe un rîs sdravăn, căci îi plăcu prezența de spirit a bătrînului soldat.

Îi făcî semn să se apropie și îi spuse ceva la ureche, strecurîndu-i câteva monete de aur în mînă:

— Ține, pentru a răscumpăra sabia de oțel dela Ițig. Altădată nu încredința afacerile tale celui dintîi venit, căci altfel secretele tale vor putea sosi la urechile lui neica Frideric. Și se depărtă în galop, povestind pățania sa de eri generalilor săi, care rîdeau din toată inima. Cât despre bețivul nostru rămase ținuit locului zicînd:

«Mii de bombe, eră el, neica Frideric de aseară»-frecîndu-și fruntea, ca să-și revină în fire.

(Traducere din franțuzește).

TOMESCU D. DUMITRU.

CUM IL FACI SA INGHIȚA PASAREA ?

Ochiul este un adevărat instrument de optică și studiul său este unul din capitolele cele mai interesante din fizică, fie că se examinează compoziția sa așa de delicată, fie că omul pătrunde taina funcționării sale așa de minunată, urmărind drumul razelor luminoase și ghicește cum se formează imaginile, cari se zugrăvesc răsturnate pe retina ochiului nostru, fie în sfârșit că se caută a se ști în ce mod ochiul ne permite de a socoti distanță sau mărimea unui obiect.

Intrebarea de ce se vede un lucru o singură dată, când noi vedem cu amândoi ochii ?, de asemenea este foarte interesantă. Când fixăm

amândoi ochii pe un obiect, se formează o imagine pe fiecare retină; de ce vedem numai un lucru și nu două ?

Se datorește învățatului Weathstone, inventatorul stereoscopului, o mulțime de experiențe arătând deosebirea ce există între vederea cu doi ochi și cea cu un singur ochiu.

Din aceste experiențe rezultă că numai cu doi

ochi putem avea percepțiunea reliefului corpurilor, adică cunoștiință de cele trei dimensiuni ale lor. Vederea cu doi ochi dă naștere la ciudate iluziuni optice. Iată dintre cele multe una : Desemnați pe un bilet de vizită capul unui om deschizând larg gura și la 0.02 m. distanță o pasăre, care zboară în direcțiunea sa. Așezați acest carton orizontal sub ochii unui privitor, marginea cartonului atingându-i nasul. Intrebați-l cum ar face să inghiță acel om pasărea ce zboară în direcția sa. Când el va fi cercat înzadar dați-i deslegarea problemei spunându-i să descrie pe cartea de vizită un sfert de cerc, cum arată săgeata din deseniul nostru. Marginea cartonului să atingă mereu nasul. In această mișcare de rotațiune, amicul nostru va vedea într'un mod foarte lămurit zburând pasărea și intrând în gura deschisă.

FLORIAN D. STĂNCULESCU

PROBLEME DE DEZLEGAT

Problema I. Doi copii aveau fiecare câte un număr de nuci : dacă le adună făcă 25, iar dacă le înmulțe făcă 156. Câte nuci aveau ?

D. GOȚESCU.

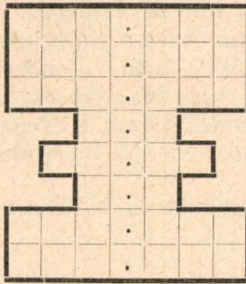
Problema II. Un tată are 45 ani, fiul său are 11 ani ; după câți ani va fi etatea tatălui înđoită ca a fiului ?

N. DUMITRESCU.

Problema III. În grădina unui rege eră un bazin, în care curgeă apă prin două țevi *A* și *B*. La partea de jos aveă o altă țavă *C*, cu un robinet, prin care se puteă scurge apa. Grădinarul a observat, că dacă lasă să curgă apă numai pe țava *A*, atunci bazinul se umple în 5 ore ; pe țava *B* în 6 ore. Dacă îi dă drumul să curgă prin robinetul *C* observă că să scurge toată apa în 3 ore. Atunci grădinarul își zise : «lan să văz dacă las să curgă apa pe amândouă țevile și las robinetul deschis în câte ore să umple bazinul ?»

D. GOȚESCU

Aritmogrif.

Oraș în Asia sudică
Nume de bărbat
Fiu de a lui Moise
Nume de bărbat
Un organ la om
Pronume în plural
O școală
Ce petrece în mânăstiri

Pătratele cu puncte dau un nume de bărbat.

Dezlegările în No. 12.

CORNELIU N. CERCEL — Ludești.

DEZLEGARI

Problema I dela pag. 190. S'au vândut 152 și 187 bilete.

Dezlegări bune din *București*: Irina și Margareta Cichi. M. Th. Amzulescu. C. Bărcănescu. G. Banu. C. S. Carapacea. I. Diaconescu. I. Mangăru. Mih. A. Popescu. Ion St. Popescu. Venescu-Mărghia. D. To-

mescu. *Buzău*: D.F. Weissbein. *Focșani*: Alexandrina A. Oravetz. *Gargălăc*: Ionel Georgescu. *Piatra-Neamț*: Bercu I. Negru. *Sibiiu*: Ioan Filip din Seminarul «Andrei Șaguna».

Problema II dela pag. 191. Au fost 22 fasani și 14 căprioare.

Dezlegări bune din *Bacău*: M. G. Zlotescu (elev Liceul «Principele Ferdinand»). *București*: Irina și Margareta Cichi. I. M. Aprihăneanu. M. Th. Amzulescu. G. Banu. M. Brădișteanu. Iorgu Bunesu. C. Bărcănescu. Corneliu Cercel. D. C. Cornescu. I. Ciocoiu. C. S. Carapacea. Dinu T. Constantin. Vas. I. Dragomirescu. Gh. Gh. Diaconescu. I. Diaconescu. C. Demetrescu. Th. I. Dimitrescu. Gh. I. Dumitrescu. Gh. M. Dumitrescu. Const. Florescu. Aureliu I. Georgescu. I. Lupulescu. I. Mangăru. Mitiță M. Mușetescu. I. Mașca. C. N. Popescu. Ion C. Popescu. Haralambie Popescu. Mih. A. Popescu. Ion St. Popescu, Ion P. Predan. Vasile Predescu. Adrian Stănculescu. D. Tomescu. Venescu Mărghia. *Buzău*: D. F. Weissbein. *Craiova*: Otilia și Marcela Ghibu. Filip Löbel. *Focșani*: Alexandrina A. Oravetz. *Gargălăc*: Ionel Georgescu. *Năsăud* (Transilvania). Lucia Pletos. *Piatra-Neamț*: Emanoil H. Dimitriu. *Sibiiu* (Transilvania) Ioan Filip. *Târgoviște*: Grig. V. Basarabescu. *Turnu-Severin*: Ovid Petrescu.

Problema III dela pag. 191 A avut 23 monete de 10 lei și 9 de 5 lei.

Dezlegări bune din *Bacău*: M. G. Zlotescu. *București*: Irina și Margareta Cichi. I. M. Aprihăneanu. M. Th. Amzulescu. A. Buăcescu. G. Banu. M. Brădișteanu. Iorgu Bunesu. C. Bărcănescu. Dum. C. Cornescu. Corneliu Cercel. I. Ciocoiu. C. S. Carapacea. Dinu T. Constantin. I. Diaconescu. C. Demetrescu. Th. I. Dimitrescu. C. Florescu. I. Lupulescu. I. Mașca. I. Mangăru. M. M. Mușetescu. Silvestru Petrescu. Vas. Predescu. Ion P. Predan. Haral. Popescu. Ion St. Popescu. Ion C. Popescu. Mih. A. Popescu. Petre S. Popescu. Adrian Stănculescu. D. Tomescu. Venescu-Mărghia. *Buzău*: D. F. Weissbein. *Craiova*: Otilia și Marcela Ghibu. *Focșani*: Alexandrina A. Oravetz. *Gargălăc*: I. Georgescu. *Năsăud*: Lucia Pletos. *Piatra-Neamț*: Bercu I. Negru. Emanoil H. Dimitriu. *Sibiiu*: Ioan Filip. *Târgoviște*: Gr. V. Basarabescu. *T.-Severin*: Ovid Petrescu.

Celelalte dezlegări din N-ru 8 se vor publica în N-rul următor.

POSTA

REDACTIEI

Aprihăneanu M. Ioan. Fiindcă probabil a sosit prea târziu. Trimite-l din nou. *D. Tomescu*. La 1 și 15. *V. Crișian*. Vei primi răspuns. *Al. Coșbuc*. Le vine rândul. *Zoe Schuster*. Se va trimete. *Th. I. Dimitrescu*. În curând.

La Redacția «AMICUL TINERIMEI» se găsesc de vânzare exemplare complete și legate, anii II, III și IV, fiecare cu prețul de Lei 4.

Direcțiunea «AMICULUI TINERIMEI» roagă pe toți iubitorii de buna îndreptare a tineretului nostru, cari doresc a colabora, să ne trimită articole potrivite pentru tinerime, scrise într'o limbă adevărat populară și pe înțelesul tuturor.

Tot ce privește abonamentele, expediția, ele se vor adresa Institutului de arte grafice «MINERVA», București, Bulevardul Academiei No. 3. Ce privește redacția, articole, deslegări, etc. se va adresa D-lui I. MOISIL, București, Strada Pietății No. 6.

Tinerilor! Răspândiți revista voastră cât puteți mai mult!

Păstrați numerile spre a le lega la sfârșitul anului!

Toate deslegările să se adreseze D-lui I. MOISIL, STRADA PIETĂȚII No. 6.

Deslegările să se trimită în totdeauna pentru N-rul ce iasă la 15 a lunei până la cel mult la 10 a lunei și pentru numărul ce iasă la 1 a lunei până cel mult la 25 a lunei trecute. Cele sosite în urmă nu se vor mai publica.

Manuscrisele se scriu pe o pagină, lăsând loc gol la dreapta, de vreo două degete.

Manuscrisele se trimit prin poștă nu ca scrisori ci sub bantă scriindu-se pe lângă adresă cuvântul: «MANUSCRIS». Ele coastă în lăuntru țării 5 bani fiecare 50 grame, iar din străinătate 10 bani 50 grame. Dacă, pentru mai multă încredere, vrei să recomanzi manuscrisul, pentru «recomandare» se plătește deosebit 25 bani.

La orice comandă trebuie să se trimeată banii ÎNAINTE, altminterlea nu se trimit exemplarele cerute.

Nu uitați a vă procura

CALENDARUL MINERVEI

PE 1909

Cel mai frumos și cel mai răspândit Calendar românesc. Splendide ilustrații după pânzele celor mai mari pictori români, precum și vederi după cele mai pitorești poziții, ale României, pe lângă un material literar inedit datorit celor mai distinși scriitori :

A. Vlahuță, G. Coșbuc, I. L. Caragiale, I. Slavici, M. Sadoveanu, Octavian Goga, I. Adam, St. O. Iosif, I. Bârseanu, C. Sandu Aldea, Al. Tzigara-Samurcaș, I. Basarabescu, I. Scurtu, N. N. Beldiceanu, G. Silvan, C. Hodoș, Zaharie Bârsan, Natalia Iosif, Caton Theodorian, Al. G. Doinaru.

6 Suplimente artistice în culori și de o valoare excepțională

PREȚUL : LEI 1.25

Ediție de Lux : Lei 2,—

De vânzare la toate librăriile.

AMICUL
TINERIMEI

REVISTA
PENTRU
TINERIMEA
ȘCOLARĂ

BUCUREȘTI
INSTITUTUL
GRAFIC
MIDERVA

DIRECTOR:
I. MOISIL

CITIȚI

BIBLIOTECA „MINERVEI”

A 30 BANI VOLUMUL

1. M. Sadoveanu. — Dudaia Margareta.	13. N. N. Beldiceanu. — Cea dintăiu iubire.
2. L. Andreiew. — Guvernatorul.	14. Karl Emil Franzos. — Vrăjitoarea.
3. » » Nuvele.	15. C. Negruzzi. — Traduceri în proză.
4. Prosper Mérimé. — Carmen.	16. N. V. Gogol. — Taras Bulba. Vol. I.
5. M. Eminescu. — Proza literară.	17. N. V. Gogol. — Taras Bulba. Vol. II.
6. T. Robeanu. — Poezii postume.	18. Al. G. Doinaru. — Călugărul Gherasim.
7. Alphonse Daudet. — Scrisori din moara mea.	19. I. Slavici. — Din valurile vieții.
8. Teodor Vărnăv. — Istoria vieții mele.	20. Camille Flammarion. — Visuri instelate.
9. Ioan Slavici. — Spiru Călin.	
10. I. Rossignon. — În Livadă.	
11—12 I. N. Potapenko. — În slujba adevărată.	

ULTIMUL VOLUM

No. 21.

IVAN TURGHENIEV

POVESTIRI VÂNĂTOREȘTI

De vânzare la toate Librăriile din țară.

APARE DE 2 ORI PE LUNĂ SUB DIRECȚIA

D-lui I. MOISIL. — București

ABONAMENTUL ANUAL:

În România

Afară de România

Lea 5
 Corsane 5

CALIFUL BARZA ¹⁾

PIESĂ ÎN TREI ACTE PENTRU TEATRU DE COPII

PERSOANELE

HASID Califul Bagdadului

SELIM Vizirul său

CAȘNU. Vrajitor

MIZRA Fiul său

DOI COCOSTĂRCI

O BUFNIȚĂ

INDICĂRI ȘI SFATURI PENTRU REPREZENTARE.

Costume turcești.

O lădiță de mărchidan cu tot felul de mărunțișuri strălucitoare. (O bucată de hârtie albă, va escita curiozitatea vizirului, care în acest scop, va urmări pe mărchidan).

¹⁾ A se citi *Califul Barză*, basm publicat în N-rile 10 și 11 al *Amicului Tinereimei* anul al V-lea, pe care îl publicăm acum dramatizat de d-na *Nutalia Iosif*.

Clămpănitul berzelor se imită foarte bine, dacă bați una de alta, două linguri de lemn. Berzele se fac dintr'un pedestal de sârmă înfășurat cu vată. Trebuie multă grijă pentruca picioarele lungi și pliscul să fie bine înfășurate cu lână roșie ca focul.

Pedestalul pentru bufniță, se înfășoară mai întâiu cu vată, pe urmă cu stofă închisă; după aceea, i se coase aripi de hârtie, când nu vrei să-ți dai osteneala ca să-i coși pene. Capul bufniții trebuie să fie cu mult mai mare decât al celorlalte păseri.

Ochii i se fac în mod caracteristic: întâiu o rotiță de hârtie galbenă, pe urmă, una albă, iar în mijlocul lor se coase o mărgea neagră, și se așează la locul potrivit al capului.

ELEMENTE DE DECOR:

Un zid vechiu, un turn prăbușit, câteva pietre mari.

ACTUL ÎNTÂI

O STRADA ÎN BAGDAD

CALIFUL, SELIM, vizirul său; mai târziu, CAȘNU, (îmbrăcat ca mărchidan).

CALIFUL.

Să mai ieșim la aer, pe afară,
Să mai aflăm ce se petrece 'n țară
Precum ades făceam mai înainte.
Căci nu ne-am mai plimbat, de nu ți-u minte.
Atâtea am pe cap, că nu mai știi...
La lucru, stau și noaptea, pân' târziu !...

Cuprinsul acestui basm este următorul: *Califul* (domnul) *Hasid* din Bagdad și vizirul (ministrul) său *Selim* sunt înșelați de vrăjitorul *Cașnu*, (îmbrăcat ca negustor de mărunțișuri, ca să nu-l cunoască), să cumpere un praf, pe care trăgându-l pe nas are proprietatea a-i prefăce în paseri. Scopul lui *Cașnu* este a înlătura astfel pe *Calif* și a ridica pe tron pe fiul său *Mizra*. Trăgând praful pe nas ei se prefac în berze, însă când voiau să se prefacă din nou în oameni uitaseră vorba de prefacere — mutabor. Ingroziți că vor rămâne vecinic berze, ei dau — din fericire — peste o bufniță, care fusese odinioară fata unui rege indian, și prefăcută și ea, tot de *Cașnu*, în pasere, fiindcă nu voise să se mărite după fiul său. Ea trebuia să rămână astfel până când o barză o va lua de soție. *Califul* făgăduindu-i să se însoare cu dinsa, scăpând astfel cu toții și prefăcându-se în oameni, bufnița îi spune că *Cașnu* are obiceiul a petrece din când în când cu prietenii lui și cu *Mizra* în niște case ruinate din apropiere și fiindcă tocmai atunci trebuia să aibă din nou întâlnire aici, ar fi cu puțință, dacă l'ar pândi, să auză chiar din gura lui vorba fermecătoare. În adevăr *Cașnu* vine, *Califul* află vorba, o spune și se închină de trei ori, se prefăce în om, dinpreună cu *Selim*, ia pe bufniță, — care se prefăce și ea în acest timp într-o frumoasă fată, cum fusese odinioară, — de soție și pleacă cu toții la Bagdad, alungă pe *Mizra* de pe tron și trăesc o viață fericită.

VIZIRUL.

Dar de-astă îndrăzneală ce mai zici ?
Să vie vraciul Caşnu pân' aici
Cu banda lui, să lupte !... Dar, în fine,
De data asta, nu i-a mers prea bine,
Căci s'a izbit de sabia-ţi vitează,
De-acuma, cred, că nu se mai cutează !...

CALIFUL.

De când tot umblă el cu gândul rău,
Să-mi iea coroana pentru fiul său !...

VIZIRUL.

Cât vei trăi, pe ochi mă prind, stăpâne,
Că planul lui, zadarnic va rămâne.

CALIFUL.

Vorbeşti așa !... Dar cine dintre noi,
Mai ştii ce-aduce vremea de apoi ?
Când, nici de ceasul ăsta, care vine,
Nu poţi să ştii, de-aduce rău ori bine.
Şi nu mai fac nici-o proorocire ;
Dar cine strigă ?...

CAŞNU (ca mărchidan).

Aici, pe mândre fire,
Mărgele înşirate, cordeluţe
Ce stau așa de bine la drăguțe,
Pantofi frumoși, cu broderii în fir,
Grăbiți-vă, că toate-s chilipir !...

CALIFUL.

E mărchidanul,.... și eu unul, zic,
Că n'ar fi rău, să-l chemi aici un pic.

CAŞNU.

Și pieptini... perii... ace ascuțite...

(Aparte). În cursă-mi cazi, Califule iubite !...

(Tare). Cinstite domn, am marfă într'ales,

Dacă vă place, altfel nu dau ghes,
Dar ce mai piepten pentr' un păr bălai !...

CALIFUL.

Vizire, tu, ești însurat, nu ieai
Nevestei un cadou ? Eu n'am cui da...

VIZIRUL.

Eu n'am cu ce plăti... că nu-s parale...

CALIFUL.

Hai, cumpără-i vre-o două falbarale,
Inelul cela, câteva mărgele,
Pe socoteala mea.... (Se uită atent în ladă).

Dar în acele,
Cutii mai mici, din ladă, ce mai are ?

CAȘNU.

O fină pulbere de tras pe nare.

CALIFUL.

Hai, iea-o dar, plătește-i tot, cât face,
Să plece apoi, și să ne lase 'n pace...
(Selim face de ducă mărchidanului, care de grabă, o șterge)

VIZIRUL (miroase praful).

Plăcut miros ! hm ! hm ! și ce tărie !...

Dar, ia citește, colea pe cutie...

(Arată Califului cutia cu praf).

CALIFUL.

Buchi latinești !... Să tălmăcesc pe loc... (Citește).

«Voi, ce-ați avut acel nespus noroc,

De praful ăsta prețios, să dați,

Știți ce minune v'a fost scris s'aflați ?...

Cine-a prizat ¹⁾ din el, și a rostit

Mutabor — de trei ori spre răsărit,

În orice fel de animale vrea,

Să se prefacă 'ndată ar putea.

¹⁾ A priza, a trage o priză, adică a trage praf de tabac pe nas.

I-ar merge bine astfel, căci ușor
El v'a înțelege graiul tuturor.
Și iar, de-o vrea să fie cum era,
Mutabor, de trei ori va murmura,
Plecându-se la răsărit, încet,
Așa cum cere marele Profet....

VIZIRUL.

Ciudată știre! Hai, de-o încercare
Să tragem chiar acum puțin pe nare...
De când vroiam să aflu ce 'ntre ele,
Mereu își spun, atâtea păsărele...

CALIFUL.

Dar cine știe!... o fi vre-o păcăleală...
la vezi, că ici, mai e o socoteală... (Citește).
«Dar transformat în animal când ești,
Să nu cumva să râzi, că o pățești...
Atunci, cuvântul magic, vei uita,
Și dobitoc, în veci vei rămânea...

VIZIRUL.

Să ne ferim atunci de-a râde — Fie!...
Am dus în urmă-o viață-așa pustie,
C'aș tot petrece-acum, făr' de măsură...
Și iată-o nimerită aventură;
Să știm viața printre lighioae,
Se 'ngădue 'ntre ele, duc războaie?
Ori poate, sunt cu mult mai diplomate,
Și-o hotărî politica 'ntre state...
La ele, pânea, untul cum s'or vinde?
Și moda la femei, ș'acolo prinde?
Și ele fac risipă de parale,
Pe rochii, pălării și falbarale?

CALIFUL.

Eu unul, drept să-ți spun, nu cred nimică.

VIZIRUL.

Dar ca să 'ncerci, stăpânul meu, ce-ți strică ?
Pe nas să tragem zdravăn câte-o priză,
Și de-om vedea, că nu-i nici o surpriză,
Om strămuta și noi frumos, și gata...

CALIFUL.

De m'o durea în nas, ai să-ți ieai plata.

VIZIRUL.

Pe-aici, cum vezi, nu este nici un semn,
C'o să 'ntâlnim vră-un animal mai demn,
Doar mai încolo, mârâe un câne...
Te-ar ispiti pe dumneata, stăpâne?...

CALIFUL.

Ba nu, că-i hărăgos, și lacom el,
Și prea-i, când te gândești, cu noi la fel..
De-i vorba să mă schimb, — nici eu nu știu
De ce — dar vreau o pasăre să fiu.
Să mergem dar pe pajiștea cea verde
Și printre berze-o clipă ne vom pierde...

VIZIRUL.

Hai să prizăm, căci nerăbdarea-mi crește,
Ca să m'aud vorbind frumos berzește,
Și parcă sufletul a prins să-mi arză,
De-a mă vedea în straiul cel de barză...

(Cade cortina.)

SCHIMBARE.

PE PAJIȘTE.

CALIFUL, VIZIRUL — (pe urmă) DOUA BERZE.

VIZIRUL.

Pășește grav o barză mai cuminte,
Drăguț a doua-i sare înainte,

Acum, stăpâne-i vremea să prizăm,
Și 'n berze, dacă vrei, ne transformăm...

CALIFUL.

(Citește și dă hârtia vizirului).

Și de trei ori acum ne-om închina
Spre răsărit...

VIZIRUL.

Dar să nu răzi cumva !...

CALIFUL.

Ici, după tufă-i ascunzișul bun,
Ca s'ascultăm ce berzele își spun...

VIZIRUL.

De ne-or vedea cumva, fugi-vor oare?
(Amândoi s'ascund după o tufă. S'aude cum strănută).

DOUA BERZE PAȘESC ÎNAINTE.

PRIMA BARZĂ.

«Bonjour» domnișoară clămpănitoare.
Nu vrei ceva, ca foamea să-ți deschidă,
Vre-o broască ori vre'un șolzișor de-aspidă ¹⁾ ?...

A DOUA BARZĂ.

A, doamnă picioroangă, mulțămesc!
N'am vreme însă... vezi că mă trudesec
Să 'nvăț un joc cu pași și piruete,
Cu grații, — cum se cade unei fete
Să joace — căci curând, la noi, acasă,
Dă tata o petrecere aleasă,
Și o grămad' de domni vor fi poftiți,
Și vrem ca toți să iasă mulțămiți...

INTÂIA BARZĂ.

Ni faci poate-o logodnă...

¹⁾ Aspidă = șarpe.

A DOUA BARZĂ.

A, nu vă fac...

Dar spune, piruetele îți plac ?

(Se 'nvârtește grațios într'un picior).

Dau ochii peste cap, îi las în jos,
Cucoană picioroangă, nu-i frumos ?...

(După stufig izbucnesc hohote de răs. Berzele zboară de-acolo înspăimântate. Puțin după aceea, califul și vizirul pășesc înainte).

VIZIRUL.

Iată-ne acum, în hainele berzești...

CALIFUL.

Așa distracție, mai rar găsești...
Dar vezi tu, vanitatea femeiască,
Ce-adâncă-i pân și'n rasa cea berzească !...

VIZIRUL.

Dar vanitoși !... să fim cu toți ni-i scris...
Căci, nu uita povestea lui Narcis ¹⁾.
Dar, drept să-ți spun, și fără vanitate,
Că-mi simt în mers atâta demnitate,
Și *grav* mă simt în starea asta, chiar,
Tot calități, ce sigur îmi dispar
Când oiu fi om; și asta mă cam doare...
Privește-un pic, ce sprintene picioare !...
Ce mers frumos !... Regret că au zburat
Tovarășele — S'au cam speriat !...
Dar nu puteam să 'năbuș râsu'n piept... (râd tare).

CALIFUL.

Dar stai !... Să râdem, știi că n'avem drept !...

VIZIRUL.

La naiba Mecca !... Vai, ce nebunie !
Doar n'om rămâne berze pe vecie !...

¹⁾ *Narcis* a fost fiul Zeului riurilor, Cefisus. Narcis era atât de vanitos, că văzândușii odată chipul său într'un izvor, se îndrăgosti peste măsură de mutra lui, așa că se îmbolnăvi și muri. Din sângele lui se născu floarea numită narcis (căprine), care este simbolul (semnul) vieții trecătoare și al mortii.

Ce formulă eră ? Stai !... mu ! mu ! mu !...
Te 'ntorci spre răsărit — Te 'nchini, și-acu ...
(Se 'ntoarce spre răsărit).
Vai, nu mai știu !... Tu-ți amintești ?

CALIFUL.

Eu, nu!...
Spre răsărit, să zici de trei ori mu!...
(Amândoi se pleacă și strigă mu ! mu ! mu)...

VIZIRUL.

Atâta știu și eu, că mu ! mu ! mu !...
(Cu desperare)
Să fii pe veci o barză!... hu ! hu ! hu !...

CALIFUL.

Acum, m'am dumerit c'un șarlatan
Se travestise ca un marchidan,...
Dar formula eră pe o hârtie...
Unde-i?...

VIZIRUL.

Dar cine-acuma, să mai știe
Pe unde a rămas?... N'am nici habar,
Știu c'o pusesem într'un buzunar,

CALIFUL.

Ei, caut-o !...

VIZIRUL.

Dar und' s'o cauți, nene,
Nu vezi că am costumul cel de pene?...
De mă făceam *cangur*, eră mai bine,
Aveam un buzunar ; acuma cine
Mai poate ști de dînsa?... Cum nu mor!...

CALIFUL.

O, țara mea! sărmanul meu popor!...

VIZIRUL.

O soartă-amară!... Cine, cine oare,
Mă va scăpa de hădele picioare?...
Văzându-mă, eu amețesc, să cad,
Stăpâne, hai să mergem la Bagdad.

CALIFUL.

Așa cum sunt? Atât lipsia să fac!...
Ce minte ai! Mai bine rabd și tac;
De face domnitorul vre-o prostie,
Supușii lui, în veci să nu i-o știe!...
Să se ferească de-a roși vre-odată
În fața lor, — Și acuma, hai îndată,
Să ne'nchinăm Profetului, — apoi
Poate-om scăpa de pacoste-amândoi.

(Cortina cade).

SFÂRȘITUL ACTULUI ÎNTÂI.

de Henrieta Kühne Harkort

Traducere liberă de Natalia Iosif.

DOMNIȘOARA DE PORTELAN

*Pe etajeră în salon stătea un amoraș de zachăr, frumos mai era! Avea aripi mari poleite, o fustă mică de mătase verde cu brâu de fir și cu o dungă tot de fir pe poale și o pălărie micuță pe cap. Altceva n'avea pe el și de sigur că iarna de multe ori i-au înghețat piciorușele, deși îi erau împodobite cu două inele de aur, după cum îi erau și brațele. În mână ținea o pușcă pe care o întindea tot într'o parte și tot în partea aceia erau îndreptați și ochii lui, știa el de ce.

Acolo stătea o domnișoară mică de porțelan, așa de drăguță, cu bucle blonde și cu un chip dragălaș; de sigur că era și bogată, căci era îmbrăcată toată, din cap până'n picioare, numai în mătase și catifea!

În mână ținea un buchet cu un bilețel pe care era scris: «te felicit».

Cum amorașul se uita într'una la domnișoara de porțelan,

o îndrăgi în cele din urmă și pentru asta nu trebuie să-i găsiți nici o vină, căci și inimioara lui era de zachăr, după cum era el tot. Odată își luă inima în dinți și zise: «ah, prea frumoasă fată, nu vrei tu să fii soția mea? Ce viață plăcută am duce noi amândoi?»

«Da, așa crezi D-ta?», zise domnișoara de porțelan și strâmbă din nas. «Mai întâi de toate, ași vrea să știu de ce-mi zici D-ta mie tu? Nu sunt obișnuită cu astfel de necuviințe, eu am trăit întotdeauna într-o societate aleasă, dar se cunoaște că D-ta ai crescut într-o băcănie, unde se adună tot felul de lume. De altfel, nici nu înțeleg cum poți să te gândești la însurătoare, ești făcut din zachăr, nu ești solid de loc și nici n'ai haine pe D-ta — nu, nu — ești prea calic».

Si zicând așa ea-și întoarse ochii în altă parte, căci capul îi era fix.

Aceasta nu-i plăcea de loc amorașului, el nu era obișnuit să fie refuzat în așa mod și era tocmai să înceapă să plângă. Dar cum își aduse aminte că s'ar putea lesne topi, se opri repede, căci nu voia să-și piardă viața pentru o fetiță de porțelan.

Domnișoara însă rămase pe loc și așteptă, căci își zicea: La mine o să vie cu totul altă lume.

Si în adevăr a doua zi veni un băețel, viu de tot, la etajeră și zise către mama sa, care era lângă el: «uite aici aș vrea eu să-mi aleg o nevastă, aci sunt așa de multe cuconițe frumoase, îmi dai voie mamă?» «Da, da», zise mama și auzind aceste vorbe domnișoara de porțelan tremura toată de dorința de a fi aleasă, căci era de sigur cu totul alt ceva să aibi un bărbat viu de cât unul de zachăr.

Deschise ochii mari și-i aținti asupra băețelului cu atâta putere în cât el într'adevăr întinse mâna și luă pe domnișoara de porțelan din mijlocul celorlalte figuri.

Ea se simți foarte mândră și mai aruncă peste umăr o ultimă privire, plină de dispreț, amorașului, care stătea țapăn la locul lui și întindea pușca. El nu zise nici un cuvânt, ne-

știind ce să crează de toată istoria asta. Dar în curând află totul și domnișoara de porțelan află și ea, dar închipuiți-vă! nu pentru el însuși luase micul bărbat viu pe domnișoara, nu, el se duse și o lăsă să facă nuntă cu o paiață, căreia de abia i se țineau mâinile și picioarele de trup.

Acum domnișoara întristată peste măsură se gândea cu durere, că încă cu puțin mai înainte ar fi putut avea un amoraș de zachăr! Acesta stătea tot pe etajeră, privea la ea, întindea pușca și se bucura din toată inima, că nu se topise plângând; ar fi fost păcat de el și nici n'ar fi avut pentru cine.

S. PASCALI.

CONȘTIINȚA

Nu era nimeni mai iubit și mai respectat în orașul *B*, ca directorul liceului, Radu Nicoară.

De mult eră aci și tinereea orașului îi datoră educația și cultura sa, de aceea îi eră și foarte recunoscătoare. Domnul director Nicoară nu eră numai de o conduită exemplară, dar eră și un creștin în înțelesul cel mai frumos al cuvântului: eră răbdător, gata la orice ajutor, nobil și bun. Înfățișarea lui corespundea caracterului său. Imbrăcămintea lui eră întotdeauna curată, mersul și ținuta maestose, în fine întreaga sa persoană îți inspira respect. Toți îl salutau cu dragoste când trecea pe stradă. Chiar și mai marii orașului se grăbiau să-l salute, ei mai întâi, când îl întâlneau.

Zilnic, cam pela orele 5, se ducea la prietenul său intim, casierul Nicolae Măgură, ca împreună să se plimbe înainte de masă. Amândoi prietenii erau la fel destimați de concetățenii lor și conduita amicului său Măgură eră tot așa de bună ca a domnului director, dar caracterul lor eră opus. Casierul eră cam violent și nervos, pe când directorul eră blând, indulgent și întotdeauna împăciuitor. Părerile acestor prieteni asupra multor lucruri erau foarte deosebite și de multe ori discutau cu aprindere. Cu toate acestea prietenia lor nu suferea, ci din contră se strângea pe zi ce trecea.

Intr'o zi, când domnul director Nicoară merse, la ora obișnuită, la prietenul său ca împreună să se plimbe, găsi familia acestuia în mare fierbere.

Doamna Măgură îl primi foarte încurcată. Se cunoștea că plânse. Spre marea lui mirare găsi acasă și pe Șerban, fiul casierului, absolut al unei școli comerciale. El fusese trimis în orașul G. să facă practică, într'un mare contoar. Șerban era palid și salută pe fostul său profesor foarte rușinat și cu ochii plecați în jos. Profirița, surioara sa, o sbughise din odaie, când intrase directorul, Casierul, care de obicei era gata de plecare, nu se zărea nicăieri.

Directorul se uită mirat când la mamă, când la Șerban. Doamna Măgură îi spuse cu vocea înecată în lacrimi: «N'ați nimerit-o bine azi, domnule director! Suntem foarte supărați și poate nici nu veți putea merge la plimbare cu bărbatul meu».

«Dar ce s'a întâmplat? Sper că nu e vre-o nenorocire», zise directorul,

«Ba, o nenorocire foarte mare, răspunse doamna Măgură și de care Șerban e de vină. Dar vă rog, desbrăcați-vă și luați loc, domnule director. Rămâneți la noi și ajutați-ne.»

«Da, domnule director, vă rog împăcați pe tata», se ruga Șerban.

«Dar ce s'a întâmplat?» întrebă din nou directorul.

«A fost dat afară; ah! e teribil,» suspină doamna Măgură.

«Șerban? — Școlarul meu cel cuminte? — Tu gonit? — E cu puțință?

«Nici eu n'ași fi crezut vreodată acest lucru. Să ne facă așa rușine! Ași fi jurat că e cinstit! Dar,» Biata mamă nu mai putu continua și începui să plângă amarnic.

«Dar ce s'a întâmplat? Istorisește-mi totul Șerbane, de ce ai plecat dela șeful său?»

«Pentru că s'a atins de banii șefului său» — răspunse mama, oftând, în locul băiatului, care tăcea cu ochii la pământ.

«Banii șefului? — Asta nu-i posibil. — Tu Șerbane? Vino la mine băiete, povestește-mi cum s'a întâmplat. Dar să fii sincer. Nu-mi ascunde nimic, dacă vrei să-ți ajut».

Șerban se apropie de profesorul său și zise: «Ah! Domnule director, singur nu mai știu cum s'a întâmplat. N'am voit să fac așa ceva! N'am avut nici un gând rău și totuși șeful meu a fost așa de aspru...»

«Fără multă vorbă, spune mai departe», îl întrerupse directorul.

«Eu... eu... urmă Șerban—aveam pe mâna mea o casă, din care trebuia să plătesc mărcile și alte mărunțișuri ale biroului. Banii ce-mi trimiteau de acasă, se isprăviseră înainte de 1 și pentru Duminică era proiectată o excursie cu mai mulți prieteni. Luai, în lipsă de bani, 10 lei din cassa biroului, cu gândul că voi pune la loc, când tata îmi va trimite banii de acasă. Dar, spre nenorocirea mea, șeful revizui cassele chiar a doua zi. Se supără foc când văzu că lipsesc dela mine 10 lei.

«El spuse, că un băiat, care ia acum bani străini, când are așa de

puțin da administrat, ce va face când va avea multi ? Nici un minut nu voi să mă mai țină în birou. Totodată îmi mai spuse, că ar putea să mă dea pe mâna judecăți, dar n'o face din pricina părinților mei. Numai decât fui silit să-mi fac bagajul și să plec, că nu voia să aibă un hoț sub acoperișul său. Ah ! și cât l'am rugat să nu fie așa de aspru cu mine ! I-am promis, că nici odată nu voi mai repetă ceeace am făcut. Totul a fost în zadar și trebui să plec.»

«Hm ! istorie veche» — zise directorul dând din cap. «Așa oameni nechibzuți ! Să înncredințeze unui copil o casă !»

«Ah ! Domnule director, zise Șerban plângând, eram așa de nenorocit ! Imi venea să mor. Bucuros m'ași fi aruncat în apă ori înaintea trenului, dar mă gândeam la scumpa mea mamă. Mai speram că tata să nu fie așa de sever ca șeful meu ; dar mai bine era dacă ași fi murit».

«Astea sunt fleacuri», zise directorul, «Ce-a hotărât tatăl tău ?»

«Vai... el vrea...»

«Vrea să-l trimeată la America, în lumea largă în sfârșit — zise mama. Nu vrea să-l mai vadă.»

«Și oare n'am dreptate ?» zise domnul Măgură, care tocmai intră. «Ai mai ține tu pe un astfel de fiu la tine acasă ?» — se adresă el directorului. «Trebuie să cred, că, rămânând aci în țară, îmi va face neamul de ocară. De aceea să plece, să se ducă acolo, unde isprăvile lui de acest fel, nu mă mai pot ajunge.»

Directorul făcu semn băiatului să iasă și pe urmă zise prietenului său : «Dispui prea din cale afară de drepturile tale de tată, prietene».

«Și eu sunt de aceeași părere», zise d-na Măgură. «Să-ți trimeți în lumea largă pe copilul tău ! Asta va să zică să-l faci cu tot dinadinsul un om rău, un tâlhar. Asta cred că nu e lucru înțelept ; el e și fiul meu și de sigur că eu am avut mai mult necaz cu el».

«Să poarte urmările faptei sale», răspunse domnul Măgură, «nu merită ceva mai bun. Să meargă în școala cca severă a vieții și dacă vreodată se va întoarce băiat bun și cuminte, atunci să vie iar la tatăl său. Și ce aș putea face acum cu el ? Mai îndrăznesc eu să-l duc în alt birou ? O să-l primească cineva când va ști ce-a făcut ?»

«Am putea încercă», răspunse domnul Nicoară. «Fapta lui Șerban e desigur condamabilă, dar nu e de așa fel, ca să nu-l poți erta».

«Nu i-o iert» strigă domnul Măgură. «Un om, care se joacă așa cu viitorul lui, e pierdut pentru viață, mai ales când prima lui greșală i se iartă. Știi că o să-mi necinstească numele și onoarea mea».

«Dacă un singur moment ar fi fost conștient de fapta ce o face n'ar fi luat bani din cassa biroului. Atâta trebuie să credem că este bun în

el, căci doar noi l'am crescut și educat. Și prietene o astfel de greșală poate să o facă odată oricine în viața lui.»

«Cum, așa vorbești tu, omul cel mai moral, cel mai cinstit? Ție și mie de sigur nu ni s'a întâmplat așa ceva».

Directorul surâse. «Dragă prietene, dacă ai trecut așa de ușor și fără ispite în învălmășeala acestei lumi plină de poftă, mulțumește milostivului și bunului Dumnezeu. Eu nu sunt ca fariseul, care bătându-se pe piept zise în templu: Mulțumescu-ți ție Doamne, eu nu sunt ca vameșul acesta! Puțini oameni au o soartă așa de fericită».

«Ei, ce, fiecare își face norocul».

«Mai domol, mai domol dragă prietene. Astfel de vorbe sunt minunate, spuse de un moralist. O mai pot spune și acei favorizați de soartă, cari nici odată n'au fost ispitiți. Aceștia însă ar trebui să mulțumească din suflet lui Dumnezeu. Câți din acești mândri n'ar fi căzut în fața ispitei, dacă ea ar fi venit, întocmai ca acești nenorociți, asupra cărora aruncă cu atâta ușurință și nepăsare, — piatra».

«Poate să fie așa, dar care să lasă să fie ispitit la prima ocazie, cum vrei ca acela să suporte greutățile și ispitele cele mari ale vieții. Nu prietene, astfel de oameni ca Șerban al meu, nu merită iertarea».

«Vorbești așa fiindcă ești mâniat: judecă liniștit și apoi vei ajunge la alt rezultat. Fiul tău a fost prins la prima greșală mare în viața sa și a avut de îndurat o pedeapsă grea. Sper că a doua oară nu va mai face ce a făcut, fiind îndrumat pe calea cea bună».

«Dacă scapă așa cu una cu două, va încerca și pentru a două oară și mă va face de rușine. Nu, el trebuie să plece în lumea largă».

«Nu prietene. Omul cel mai bun, cel mai bine crescut, intrat în vârtejul vieții și al ispitelor, poate să greșească odată. Acela, care a fost rănit în această luptă a vieții și după ce rana i s'a vindecat, va fi în viitor cu atât mai tare și mai prudent. Și nu sunt cei mai răi dintre toți acei oameni, care au pe conștiința lor astfel de răni vindecate».

«Par'că ai vorbi din experiență, prietene.»

«Asta depinde. Am cunoscut pe cineva, care imi era mai intim decât tine și care avea o astfel de rană. Promise rana în lupta vieții, după, ce fusese învins».

«Cu astfel de oameni erai tu în contact?»

«Eram foarte intimi și se bucură de mare stimă din parte-mi, cu toată vina sa. Dacă ar fi avut nenorocul să fie prins dela prima dată, ca Șerban, și dacă ar fi mers după dreptate, ar fi avut o pedeapsă cu mult mai mare. Și cine știe ce direcție ar fi apucat în viață! Dar așa prin disciplină și pocăință, a devenit un om stimat și un membru folositor al societății.»

«Sunt foarte curios să aflu cum a făcut acest lucru?» zise Domnu Măgură.

«Te rog, istorisește-ne-o,» zise mama.

«Fie, spre binele bietului Șerban, vă voi istorisi cu plăcere povestea nefericitului meu prieten. Tu, dragul meu, fi atent și să vezi ce s'a întâmplat prietenului meu. Îți va folosi, mai ales ție, care ești o fire atât de iute.

* * *

«Prietenul meu de clasă din școala normală, unde am urmat, Petru X., era unul, dintre băieții cei mai bogați. Nici odată nu s'ar fi adresat să ceară ajutor cuiva. Era fiu de țăran și părinții lui îi dădeau destui bani. De odată, câteva luni înainte de absolvire, se schimbă situația prietenului meu. Părinții săi perduseră totul și averea li-se vindea la licitație. Nu mai aveau bani să trimeată fiului lor la internat. Ducea mare lipsă, dar eră prea mândru ca să o spue directorului său și mai bine răbdă.

Primeam în internat cafeaua și cina, dar pentru prânz trebuia să ne cumpărăm singuri mâncarea. El renunță la dejun neavând cu ce să și-l cumpere. O bucată de vreme merse cum merse, dar când înainte de absolvire temele deveneau tot mai multe, lecțiile tot mai grele, puterile lui scădeau din cauza hrănei neîndestulitoare și era cât pe aci să se îmbolnăvească. În această grea cumpănă veni ispita.

În școala de aplicații, care eră alături de școala noastră, se află o pușculiță (casă de economii) în care se strâneau economiile elevilor miloși pentru ajutorarea săracilor, în special a copiilor. Această pușculiță eră pe mâna lui Petre. I'a fost încredințată de un absolvent al școalei și Petre știa bine că nici directorul, nici profesorii nu se sinchiseau de ea. Și eră cunoscut că înaintașul său a avut mare daraveră cu predarea banilor și că aceuia imediat înaintea lui îi împrumutase chiar el spre a completa lipsa. Prietenul îi înapoiase banii din prima lui leafă.

Avea în pușculiță vre-o 50 de lei pe care trebuia să-i predea la absolvire. În marea lui nevoie se gândise de repețite ori să ia ceva din banii încredințați lui și să-și potolească foamea. Dar eră bine crescut și foarte evlavios și educația primită în internat întărise evlavia sa. La început se sperie de tot la gândul să ia din banii dați pentru un scop sfânt. Dar gândul venea și-l chinuia.

Intr'o zi, foamea îl chinuia mai tare ca ori când și corpul lui slăbit cerea cu stăruință un dejun bun și hrănitor. Când îl întrebam, de ce nu dejunează, spunea fel de fel de motive, pe care în timpul din urmă nimeni nu le mai credea. Mândria nici acum nu-l lăsă să spună nevoia sa directorului. Puterea ispitei creștea.

Examenul final era fixat pe la Rusalii și nu sosise încă vacanța Paștelui. Petre de vacanță se ducea acasă și spera că tot ar putea scoate atâția bani, câți îi trebuiau pentru întreținerea lui până la sfârșitul anului. El se gândea: «dacă aș lua banii din pușculiță, i-aș pune desigur la loc după vacanță.» Gândul acesta era o ușurare pentru el și se bucura că poate astfel să iasă din încurcătură. Tremurând luă banii. Inima îi bătea tare de tot când băgă în buzunar câteva monede și parcă-i ardeau în mână. Cu mare greutate își putu astâmpăra vocea conștiinței. Nu e păcat dacă la nevoie iai câțiva franci, după vacanță iar pui banii la loc. Jurase că va da procente mari pentru banii, pe care-i luase din pușculiță, ca astfel copiii săraci să aibă mai mult.

Dejună bine după atâtea zile de lipsă și, fiindcă pofta vine mâncând, luă două porții. Sătul cum era, viața i-se părură mai veselă. Dar după puțin numai, iar își veni în fire. Conștiința îl muștră aspru. Cât timp era în clasă și în recreație, mai era cum era. Dar seara, când era singur în patul său, gândurile îi năvăleau în minte și unele scuzau fapta lui, altele îl acuzau. Adormia foarte târziu și avea visuri îngrozitoare. Dar, după câteva zile, când foamea iar îl chinuia, ispita se apropie din nou și el luă iar bani din pușculiță.

Infrișătorul proverb, că din fapta rea, izvoresc numai fapte rele, îl înțelegea acum pe deplin.

Într-o zi veni vestea că directorul școlii noastre e mutat și că examenele de absolvire se vor ține înainte de vacanța Paștelor. Un nou chin groaznic pentru sărmanul meu prieten. Nu mai putea merge acasă înainte de absolvire. El fu cuprins de o mare spaimă. Scrise acasă, rugând pe părinți să-i trimeată bani, dar răspunsul fu, că sărmanii de ei, nici ei nu aveau nimic. Era nevoie mare acasă la ei.

Trăia zi și noapte cu frica în sân și fu atât de zăpăcit și pierdut, că abia putu reuși la examen.

Ora plecării sună. Directorul ne vorbi foarte frumos. Mai întrebă dacă mai are cineva cărți împrumutate din bibliotecă, spre a le înapoia și ne rugă să aranjăm totul. Și lui Petru îi venea să se arunce la picioarele directorului, să-și recunoască greșeala și să ceară iertare. El însă sta înlemnit locului și nu se putea mișca. Galben ca ceara ieși din sală în urma tuturilor. În bucuria generală a elevilor și a profesorilor, în mintea cărora serbarea de finele anului era încă vie, nimeni nu băgă în seamă pe săracu Petru, care tremurâ de frică. În același timp, nimeni dintre profesori nu se gândi la economiile copiilor, cu toții fiind ocupați de plecarea directorului. Lui însă îi ardea pământul sub picioare și îndată ce putu, plecă din internat și din oraș. Restul banilor din pușculiță îi ajungea tocmai pentru drum.

Trist de tot ajunse acasă. Tristeța neobicinuită a copilului nu fû luată în seamă de părinți, fiindcă și ei erau foarte triști și mâhniți.

Spre norocul lui, primi în curând un post într'un orașel nu departe de locul nașterii și plecă. Părinții îi dădură ce putură, ce le mai rămăsese și lor. Și ei sarmanii erau fără adăpost și mulțumeau lui Dumnezeu că s'a întâmplat așa, ca să poată merge la fiul lor, numit învățător.

(Va urma).

LUISE KLEIN.
studentă în litere.

STAFIELE

Intr'o seară de iarnă, pe când stam în jurul focului, tata și mai mulți din prietenii săi vorbeau de stafii, în care se mai crede încă în țara noastră.

— «Eu știu o istorioară de povestit cu privire la stafii», — zise mama.

— «Și eu știu una». — zise doctorul.

— «Și eu», — zise tata.

— «Ei bine», spuse doctorul, — «să povestim fiecare istorioara noastră. Să vedem a cui va fi mai groaznică. Întâi e rândul d-voastră, doamnă.

Mama ncepu, iar eu eram numai urechi.

«Doamna D., pe care poeziile sale au făcut-o celebră, era o femeie din cele mai plăcute și mai pline de spirit din secolul al 19-lea. Ea plecase la țară la una din prietenele sale. I se spuse aci, cum o stafie se preumblă în toate nopțile printr'una din odăile castelului, ba că o servitoare chiar o văzuse la razele lunei. Năluca era îmbrăcată într'o haină albă și se strecura de-alungul pereților. Pe când mergea, ea o auzise cum dăduse un suspin adânc, care o înghețase de frică.

De mult timp, nimeni nu mai îndrăznea să locuiască în acea odaie.

— «Nu sunt nici superstițioasă, nici credulă, zise doamna D. și nu cred ca morții să aibă de gând să vie și să înfricoșeze pe cei vii».

— «D-voastră aveți o frumoasă ocazie de a vă arăta curajul, draga mea, răspunse stăpâna casei; ați vrea să vă culcați în acea odaie?»

— «De ce nu? zise doamna D. Dacă se petrec acolo lucruri așa de ciudate, va fi pentru mine subiectul unei frumoase poeme și imi veți da voie a v'o închina d-voastre.»

Doamna D. dădu ordin să-i pregătească un pat în acea odaie.

Seara sosi, ea se culcă și adormi foarte liniștită. La miezul nopții însă auzi deschizându-se ușa, care era închisă foarte rău.

— «Cine e acolo? — zise ea.»

Stafia însă nu răspunse și merse spre dânsa. O masă, ce era lângă

pat fu răsturnată și perdelele patului se deschiseră cu sgomot. Doamna foarte puțin turburată și crezând că cineva voește să facă vr'o glumă, întinse mâinile pentru a simți dacă stafia are formă de pipăit.

Stafia plecase spre ușă. Dibuind doamna D. îi apucase cele două urechi, cari erau lungi și păroase, ceace îi dădu mult de gândit.

Ea nu se încumeta să dea drumul uneia din urechi spre a putea pipă și restul corpului, de teamă ca nu cumva să-i scape, lucru ce căută mereu să facă stafia noastră.

— «Hei! săriți! veniți toți, eu țin stafia de urechi».

Dar nimeni n'auzea, nimeni nu se mișcă. Doamna D. începu a striga și mai tare. Timp destul de lung rămase ea în această poziție, ținând mereu stafia, care trăgea mereu să scape.

Însfârșit oamenii casei veniră să vadă pricina tămbălăului.

— «Ce e?» strigă stăpâna casei, care nu îndrăznea să se apropie. «Mi-e tare frică».

— «Vino! nu vezi că stafia vrea să-mi scape,» — zise doamna D.

Un mârâit surd se auzi.

«Apropie, cel puțin lumina să vedem ce e» — zise iar doamna D.

Când lumina fu destul de aproape, se văzu însfârșit pricinuitoarea unei lărmi așa de mare neobicinute.

Era un câne mare, alb, foarte blând, căruia nu-i plăcea de loc să doarmă afară, și se furișa în acea odaie, a cărei clanță era stricată. Îndată ce se văzuse prins, nu cutezase să mârâe, nici să se sbată ca să scape.

La vederea stafiei, toată lumea izbucni în ris. Doamna D. declară că ea voește să petreacă restul nopții sub paza acestei stafii.

— «Iată, — zise doctorul, o istorioară foarte veselă. A mea în adevăr însă nu va fi așa de veselă.

— Să v'ascultăm, — zise mama.

II.

Camera verde.

Doctorul începù povestirea sa.

În 1858, un lord tânăr, moșteni în Scoția, în mijlocul munților, un castel foarte vechiu, în care se găsea o cameră, unde nimeni nu îndrăznea să petreacă noaptea. Se zicea, că stafiile vizitau adeseori *camera verde*, numită astfel pentru că totul era verde aci. Stăpâna castelului murise în această cameră în chinurile cele mai spăimântătoare. De atunci, toți cari cutezaseră a dormi aci, eșiseră bolnavi de moarte sau nu mai eșiseră de loc.

Cei ce avuseră fericirea să scape avuseseră nevoie de multe luni spre a se întrema iarăși.

Lordul Mac-Man, un om foarte învățat, și care firește nu credea în stafii și năluci, gândi că aceste povești fuseseră scornite spre a ține departe pe stăpân de orice supraveghere. Chiar în ziua în care luă în posesiune castelul chemă pe îngrijitor și-i zise :

— «Să-mi pregătești camera cea verde ; voiu locui acolo tot timpul cât voiu sta la țară».

Îngrijitorul dădu din cap și răspunse :

— «Mă tem stăpâne, să nu-ți pară rău în urmă de îndrăzneala D-tale. Pe legea mea, se petrec acolo lucruri nemaipomenite, și nimic nu ți-e mai în pericol decât viața».

— «Mi-ai auzit ordinul ? Totul să fie gata, pentru diseară».

Sosind noaptea, lordul se duse în camera verde. Acesta era o odaie mică și frumos împodobită. El puse un pistol pe masă, se culcă și adormi în liniște.

După câteva ore de somn, el se simți rău ; o greutate părea că-i apasă pieptul ; ceva 'l înecă, iar capul îi era amețit. El se încercă în zadar să scape de acest somn greu, dar nu se putu scula decât dimineața.

Fața îi era palidă. Oamenii castelului îl și crezură lovit de o boală mortală.

Tânărul lord atribui această gravă turburare umezelei naturale a odăiei nelocuite de mai bine de 25 de ani sau vecinătății unui lac, așezat la mică depărtare de ferestre și ale cărui ape stătătoare puteau să umple camera de miasme răufăcătoare.

El chemă din nou îngrijitorul.

— «Să chemi servitorii să sece lacul și pe urmă să faceți un foc mare în odaie spre a o usca. Peste câteva zile mă voiu culca din nou».

— «Totul va fi făcut după voia voastră stăpâne ; dar eu cred că de aci înainte vă veți schimba hotărîrea. Cea dintâi probă o aveți !»

Lordul stăruî în gândul său și după câțva timp se grăbi a se culca pentru a doua oară în camera cea verde.

— «Cel puțin dă-mi voe să veghez lângă D-ta», — zise îngrijitorul.

— «Eu vreau să fiu singur, răspunse lordul, și poruncesc chiar ca nimeni să nu intre în odaia mea». Apoi intră și se 'ncue cu zăvorul pe dinăuntru.

Câteva ore după aceea, se auziră gemete înăbușite. Cunosând porunca lordului nimeni nu îndrăzni să intre. Gemetele se răriră din ce în ce, dând loc în cele din urmă unei tăceri adânci. Toți servitorii meraseră pe la culcușurile lor.

A doua zi de dimineață așteptară cu toții ieșirea lordului, dar orele

treceau și el nu mai ieșia. În cele din urmă, temându-se de vre-o nenorocire, servitorii sparseră ușa.

Mac-Man zăcea întins și nemișcat pe pat, având pe față culoarea omului mort. Toți făcură un cerc în jurul lui. El părea neînsuflețit. Ingrijitorul puse mâna pe pieptul lordului, inima bătea încă. Imdată trimiseră după doctor.

Din fericire vestitul doctor Taylor se găsea în Scoția și chiar în vecinătatea castelului. El fu adus lângă muribund, îi dădu îngrijiri și-l aduse iarăși în viață. Iar când putu să vorbească el povesti doctorulu acea noapte îngrozitoare.

— «După ce adormisem în pace» — zise el, — «văzui deodată fie în vis, fie în acea stare de toropeală, care nu era nici somn, nici veghere, ridicându-se în fața mea o stafie verde, care mă privia cu tristețe, pe urmă se aruncă pe patul meu și înfigându-și unghiile în pieptu-mi, scormoni aci mult timp, pricinuindu-mi durerile cele mai groaznice.»

— «Lordule, zise doctorul, dacă vreți eu am să gonesc în curând stafia, care v'a pus de două ori viața în pericol».

— «Cum?» întrebă lordul.

— «D-voastră v'ați otrăvit», zise doctorul.

— «Prin ce? Cum?»

Doctorul luă o carte din biblioteca, ce se afla în camera cea verde, o scutură și căzu o pulbere verzue.

— «Iată otrava», zise el. Aceasta este una din cele mai tari otrăvuri din câte există. Este o compoziție de arsenic și aramă.»

— «Dar de unde vine această otravă?» întrebă lordul.

— «Să n'acuzi pe nimeni», îi zise doctorul. «Singurul vinovat este pictura verde a acestei odăi, care-și datorează culoarea unei materii bine cunoscută de pictori. Aceasta este pulberea de arsenic și aramă pe care o văzurăți.» «Pictura este veche. Văpsele aceste sau transformat încetul cu încetul într'o pulbere subțire, de care e plină camera aceasta. D-voastră ați pus-o în mișcare umblând și mișcând perdelele ferestrelor și ale patului. Otrava a pătruns prin gură și nas și de acolo a venit primejdia prin care ați trecut. Cât despre stafia verde, înăbușirea pieptului și turburările creierului, au fost cauzate, ca toate nălucirile, de friguri».

Odată însănoșit, lordul porunci să curețe picturile și tapetele și camera verde fû prefăcută într'o *cameră galbenă* și stăpânul putu de ac înainte să petreacă noaptea fără a mai vedea nici stafii, nici a se cîntărau

III.

Agonia mareșalului.

Stafiile de care am să vă vorbesc eu, zise tata, sunt cele mai groaznice din toate. Cu acestea n'aș vrea să fac cunoștință pentru nimic în lume.

Tânărul conte Z. coborâtor dintr'o veche familie poloneză, luând parte activă la revoluția țării sale, în contra tiraniei muscălești, trebui să fugă, după înfrângerea Polonezilor de către Ruși.

Mama sa, prea bătrână pentru a'l putea urma în exil, fusese silită să rămână în Polonia. Supărarea de a nu-și mai putea vede fiul o făcea să sufere. Tânărul conte, de asemenea, nu se putea mângăia de această despărțire. Imbolnăvinduse greu mama sa, el se hotări, cu toată primejdia, de a intra pe ascuns în țară, spre a îngriji pe mama sa. Intr'o zi însă fu recunoscut de poliție, prins, acuzat, judecat și osândit la moarte.

Mama lui, bolnavă cum era, fu adusă înaintea mareșalului Paskievici, căruia țarul îi dăduse toată puterea.

— «Nu-mi pasă!» răspunse acest om rău — «moartea lui va servi de pildă celorlalți».

Mama se aruncă la picioarele mareșalului, îi vorbi de iubirea ei pentru fiul său și de iubirea fiului său pentru dînsa.

— «Dacă el a venit aici, — zise ea, — cu pericolul vieții sale, a făcut-o din iubirea pentru mine. Dacă e vinovat, d-voastră aveți puterea de a'l erta. În numele mamei voastre, nu respingeți lacrimile unei mame.

Mareșalul însă nu se înduplecă.

Contesa se ridică atunci desnădăjduită și strigă :

— «N'ai milă de mine ; ei bine, și eu nu voi avea milă de tine. Să dea Domnul ca amintirea mea să te însoțească ca o muștrare veșnică a conștiinței. Să dea Domnul ca această oră, în care ne aflăm, să ți se înfățișeze în ceasul morții tale. Când îți va veni cîșul agoniei, adu-ți aminte de contesa Zawiska. Vie sau moartă, eu voi fi acolo».

Apoi plecă. Contele fu omorât pentru cauza cea dreaptă a poporului său. Douăzeci și patru ani se strecurară.

Mareșalul căzu la pat. Doctorii desnădăjduiră de a'l mai putea scăpa. În fiecare dimineață muribundul se plîngea de un chin pe care-l îndura peste noapte. O'femeie, bătrână contesă Zawiska, i se arăta la căpătâiul lui și-i cerea pe fiul său.

Ea își ținea, fără milă, ochi ațintiți asupra lui, îi urmărea cele mai mici mișcări, și nu pierdea de cât cu cea dintâi scîntee de lumină a zilei ce resărea.

— «O vedeți? — zicea mareșalul celor ce veghiau în jurul lui, — ea

se apropie earăși, mă privește, îmi vorbește, vine să mă prinză» și mareșalul leșina.

Această agonie, ținut mult timp. Intr'o noapte, nenorocitului i se părut că vede mai puțină asprime pe fața contesei.

— «Pentru că te căești, îi zise ea, te ert. Mori în pace!»

Dimineața mareșalul muri!

După moartea lui cercetară despre contesa Zawiska. Ea murise încă înainte cu doisprezece ani. Apariția moartei nu era decât în închipuirea bolnavului.

Remușcările conștiinței sale, în ciasul agoniei luaseră chip și se înfățișaseră ochilor lui.

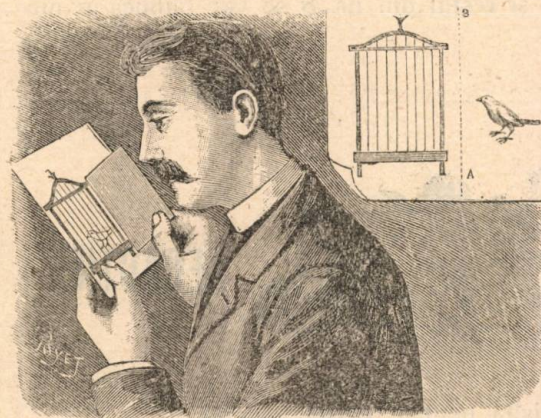
Iată singurile stafii, într'adevăr înspăimântătoare; adică, amintirile faptelor noastre rele. Iată stafiile de care să se teamă oricine; adică, păcatele și greșelele pe cari le credem uitate și cari din adâncul conștiinței noastre, ca din fundul unui mormânt, se ridică cu mulțimea în conștiința noastră. Dar nu e nevoie ca remușcările să fie groaznice, pentru ca să ia un corp și să se schimbe în stafii, în închipuirea bolnavului. Cel mai rău dintre chinuri e o conștiință rea.

(Traducere).

FLORIAN D. STÂNCULESCU.

PASAREA IN COLIVIE

Desemnați pe o foaie de hârtie o colivie goală și la câțiva milimetri de colivie o pasăre. E vorba să faci să intre pasărea în colivie.

Pune un bilet de vizită între cele două figuri, ținându-l perpendicular pe hârtie. Apasă vârful nasului pe biletul de vizită și privește colivia și pasărea; vedeți d. ex. cu ochiu stâng colivia și cu cel drept pasărea. După câteva momente vi se pare că pasărea se pune în mișcare și că intră în colivie, și ocupă poziția arătată în figura cu puncte din desenul nostru. Figura din dreapta a acestui desen vă va scuti de osteneala de a mai desemna

ceva. Puneți numai, biletul nostru de vizită pe linia AB, așezându-vă în fața luminei ca nu cumva cartonul să arunce vre-o umbră. Priviți câteva secunde și fenomenul nu va întârzia de a se împlini. Nimic mai ușor de cât această experiență, care ne amintește legile vederii binoculare, adică vederea simplă cu doi ochi.

(Traducere).

FLORIAN STÂNCULESCU.

DE DEZLEGAT

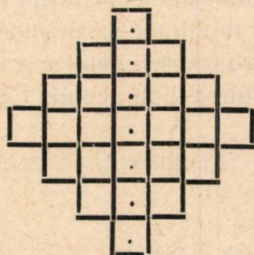
Problema I. — Două numere a căror sumă este 16. Unul întrece pe celălalt cu jumătate $+$ 1. Care sunt numerele ? D. GOȚESCU.

Problema II. — Doi prieteni, din două orașe depărtate, dorind să se vadă, pleacă deodată din orașele lor. Cel dintâiu face drumul în 12 ore, al doilea în 18 ore. După câte ore se vor întâlni ? T. P.

Logogrif.

Cu *U* dacă mă ai este Domn în lumea asta. Nu mă ai cu *e* ești mort.
ZOE SCHUSTER.

Aritmogrif.

Consonantă
Plantă
Nume bărbătesc
Oraș în Spania
Orașel în nordul Africei
Beătură alcoolică
Consonantă

Pătratele punctate de sus în jos dau numele unui comandant din timpul cruciadelor.
MIH. G. ZLOTESCU, Bacău.

Deslegările în Numărul 13.

Deslegările din Numerele 9 și restul din nr. 8 se vor publica în numărul viitor.

POSTA

REDACȚIEI

«Muzicantul». — Nu e potrivită pentru revista noastră.